

2024 METŲ

T E K S T I N Ė
BIBLIOTEKOS VEIKLOS
ATASKAITA

TURINYS

1. BENDROJI DALIS	4
2. BIBLIOTEKŲ PRIEINAMUMAS.....	9
3. FONDO FORMAVIMAS	11
4. VARTOTOJŲ APTARNAVIMAS	15
5. PRIEIGA IR SĄLYGOS.....	20
6. RENGINIAI	22
7. VARTOTOJŲ VAIKŲ APTARNAVIMAS.....	28
8. NETRADICINĖS DARBO FORMOS	33
9. MOKAMOS PASLAUGOS.....	38
10. BIBLIOTEKOS ĮVAIZDŽIO FORMAVIMAS	40
11. INFORMACINĖ VEIKLA.....	43
12. KRAŠTOTYROS VEIKLA	49
13. METODINĖ VEIKLA	58
14. PERSONALAS	72
15. MATERIALINĖ BAZĖ	74
16. FINANSAVIMAS.....	75

Naudotos santrumpos:

SVB – savivaldybės viešoji biblioteka;

VB – viešoji biblioteka;

MP – miesto padaliniai;

KP – kaimo padaliniai;

DGI – dokumentų gražinimo įrenginys;

LIBIS – Lietuvos integrali bibliotekų informacijos sistema;

NVŠ – neformalusis vaikų švietimas;

TAU – Trečiojo amžiaus universitetas;

TBA – tarpbibliotekinis abonementas;

TIC – Turizmo informacijos centras;

VIPT – viešosios interneto prieigos taškas;

VRSS – vartotojų registracijos statistikos sistema;

VšĮ – viešoji įstaiga;

VU – Vilniaus universitetas;

d. – diena;

dok. – dokumentas;

fiz. – fiziniai;

kt. – kita;

kv. m – kvadratinis metras;

lit. – literatūra;

l/d – lopšelis-darželis;

m. – metai;

mėn. – mėnuo;

pav. – pavadinimas;

proc. – procentas;

vnt. – vienetas.

1. BENDROJI DALIS

Radviliškio rajono savivaldybės viešoji biblioteka – tai bendruomenės susibūrimo vieta, žinių, kultūros, o vis labiau – ir modernių technologijų centras mūsų mieste. Knygų išdavimas ir populiarinimas lieka svarbi bibliotekos funkcija, tačiau pagrindinė bibliotekos užduotis yra daug platesnė – lavinti, informuoti visuomenę ir suteikti visiems prieinamas prasmingo laisvalaikio galimybes. Šiuolaikinė biblioteka, palaikydama tiesioginį ryšį su klientais, stebi jų poreikius ir kuria naujas paslaugas.

Viešosios bibliotekos Kraštotyros-leidybos skyriuje lankytojai kviečiami dalyvauti dviejuose skirtinguose edukaciniuose užsiėmimuose: „Atgyjančios Radviliškio krašto legendos“ (pagal Kultūros paso programą) ir „Gimtojo krašto pažinimas“ (pagal kraštotyrinę programą). Pirmosios minėtos edukacijos tikslas – meninėmis priemonėmis išryškinti Radviliškio krašto paveldo objektus, praeities ženklus ir su tuo susijusią užrašytą tautosaką: legendas, padavimus, nutikimus, pasakojimus, juos pateikiant šiuolaikiškai, suprantamai, patraukliai. Į šią pažintį kūrybiškai siekiama įtraukti ir edukacijos dalyvius.

Edukacijos „Gimtojo krašto pažinimas“ metu dalyviai yra kviečiami žiūrėti dokumentinį filmą apie Radviliškio kraštą ir pasitikrinti savo žinias viktorinoje „Išgirsk, įsidėmėk, išklausk“. Įdomios užduotys ir pokalbiai padeda dalyviams įminti Radviliškio krašto paslaptis, atsakyti į daugelį klausimų apie savo miestą. Edukacijos metu pristatomos skaidrės tema „Radviliškis anksčiau ir dabar“, aptariama, kaip keitėsi mūsų kraštas.

2024 m. biblioteka įgyvendino tvarumo programą „Tvari biblioteka“. Balandžio 8–12 dienomis Radviliškio viešojoje bibliotekoje vyko „Žalioji bibliotekos savaitė 2024“, skirta šios programos vykdymui. Viešosios bibliotekos kolektyvas pasiūlė keletą idėjų, kaip drauge siekti tvarumo ir savo bendruomenėje vykdė „5 idėjos, kaip tapti ekologiška ir tvaria“ programą: darbuotojai tausoję elektros energiją, gėrė arbatą su savo džiovintomis žolelėmis, lankėsi UAB „Radviliškio šiluma“ įmonėje, kur iš arčiau susipažino su jos veikla, žiūrėjo dokumentinį filmą „Ekologija – tai gyvenimas“, skaitytojų aptarnavimo skyrius kvietė lankytojus susipažinti su Žaliųjų knygų lentyna „Apie aplinkosaugą“, bibliotekoje viešėjo ūkininkai Diana ir Giedrius Špakauskai – jie dalijosi patarimais, kaip susikurti derlingą sodą.

Prie tvarumo programos prisijungė ir padalinių darbuotojai.

Radviliškio viešoji biblioteka, Šeduvos miesto ir visi kiti rajono struktūriniai teritoriniai padaliniai 2024 m. didelį dėmesį skyrė pagrindinei bibliotekų funkcijai – knygų skaitymo

populiarinimui. Jau tradicija tapusi akcija „Sustabdyta minutė – knygai“ šiemet skaityti pakvietė jaunojo poeto Zigmo Gaidamavičiaus-Gėlės kūrybą. Kaip ir kasmet, taip ir šiemet, prie akcijos prisijungti buvo kviečiamos rajono bibliotekos, švietimo įstaigos.

Metų eigoje vyko įvairūs susitikimai su rašytojais, knygų pristatymai, garsiniai skaitymai: Baisogalos biblioteka minėjo Pasaulinę poezijos dieną, kuriai skyrė renginį „Neatidavus žmonėms visko, nepasakyk gana...“. Jame skambėjo kraštiečio poeto Romualdo Kasmausko kūryba, Šiaulėnų biblioteka sukvietė visus, norinčius prisiliesti prie poezijos, susitikti su kuriančia viešnia Rita Juškevičiūte-Mockeliūniene iš Šakių rajono, dainuojamosios poezijos kūrėjais bei atlikėjais Rasa ir Jonu Driežiais iš Polekėlės kaimo į renginį „Trapus gyvenimo ažūras“.

Minint Pasaulinę knygos ir autorių teisių dieną, Radviliškio, Pašušvio, Sidabravo ir kitose rajono bibliotekose vyko renginiai, kuriuose išreikšta pagarba knygai, autoriams, kūrėjams.

2024 m. jubiliejiniai: sukako 20 m. kai Lietuva įstojo į NATO. Šiam jubiliejui pažymėti Radviliškio viešojoje bibliotekoje veikė Šiaulių apskrities Povilo Višinskio viešosios bibliotekos kilnojamoji dokumentų paroda „NATO: istorija ir dabartis“, Šeduvos miesto bibliotekoje vyko susitikimas su Lietuvos kariuomenės Karinių oro pajėgų Aviacijos bazės atstovais.

Tęsiasi skaitymai netradicinėje aplinkoje. Birželio 20 dieną Radviliškio viešoji biblioteka kvietė savo skaitytojus susitikti – skaityti pasirinktus tekstus plaukiojant plaustu Gulbinų tvenkinyje, Grinkiškyje. Skaitymuose „Tyro oro gurkšnis su knyga“ dalyvavo Radviliškio viešosios bibliotekos direktorė Violeta Šukaitienė ir projektų vadovė Jolanta Kvedarienė, Grinkiškio padalinio bibliotekininkė Danutė Dauknienė, kraštiečių grafikė ir literatė Laura Baltijutė, Viešosios bibliotekos jaunoji bičiulė ir savanorė Kamilė Barkauskaitė bei kiti bibliotekos darbuotojai.

Radviliškio biblioteka bendradarbiauja su kitomis Lietuvos įstaigomis. Birželio pabaigoje į Radviliškio viešąją biblioteką atkeliavo kilnojamoji paroda „Lietuvių literatūros įdomybės: nuo seniausių laikų iki šiandien!“, kurią parengė Maironio lietuvių literatūros muziejus. Tai įspūdingo dydžio, dviejų metrų, butaforinių knygų paroda, kurių puslapiai patraukliai ir nenuobodžiai pasakoja pačius svarbiausius lietuvių literatūros istorijos dalykus.

Nuo birželio antrosios pusės iki liepos pabaigos bibliotekoje veikė Šiaulių apskrities moksleivių ekslibrisų konkurso „Šviečiantis kodas“ laureatų darbų paroda, kurioje išvydome moksleivių sukurtus ekslibrisus savo krašto asmenybei.

Birželio pradžioje Radviliškio viešosios bibliotekos Mažojoje galerijoje buvo atidaryta radviliškietės Violetos Jankienės parengta paroda „Mūsų dienos kaip šventė“, skirta Lietuvos dainų šventei „Kad giria žaliuotų“. Parodoje eksponuojamos fotografijos ir kita atributika iš vykusių Dainų švenčių (2003 m., 2009 m., 2014 m., 2018 m.), kuriose parodos autorė dalyvavo kaip Radviliškio

miesto kultūros centro (RMKC) šokių grupės „Šelmiai“ narė. Jaukiame parodos atidaryme dalyvavo buvę šokių kolektyvo nariai bei bibliotekos darbuotojai.

Radviliškio rajono savivaldybės viešoji biblioteka liepos mėnesį įgyvendino projektą „Generolas P. Plechavičius Čiutelių palivarke“, kurį iš dalies finansavo Lietuvos kultūros taryba ir Radviliškio rajono savivaldybė. Liepos 1–5 dienomis Čiuteliuose (Radviliškio r. sav., Tyrulių sen.) esančiame Eugenijaus Miselio ūkyje, kur kadaise ūkininkavo P. Plechavičius, vyko medžio drožėjų pleneras. Plenero atidarymo metu buvo pristatyta projekto idėja ir plenero dalyviai – visoje Lietuvoje žinomi medžio drožėjai: Ričardas Ramanauskas, Eugenijus Arbušauskas, Eduardas Titas, Egidijus Impolis, Dalius Žymantas, Aurimas Šimkus. Šie tautodailės meistrai medžio skulptūromis, papuoštomis radviliškietiško kalvio Stanislovo Špuko metalo darbais, įprasmino generolo Povilo Plechavičiaus ūkininkavimo Čiuteliuose istorinį laikotarpį.

Radviliškio rajono savivaldybės viešoji biblioteka kartu su Šiaulių apskrities Povilo Višinskio viešąja biblioteka rugsėjo mėn. pristatė naują – kūrybinių dirbtuvių ciklus, skirtus 5–8 ir 9–12 klasių moksleiviams – „Daugiau nei plyta“. Tai pirmasis tokio pobūdžio projektas, kuriame buvo gilinamos moksleivių architektūros žinios, plečiamos kultūrinio pažinimo ribos bei skatinamas dalyvių kūrybinis potencialas ir saviraiška. Edukacijų dalyviai įsitikino, kad architektūra – kur kas daugiau nei PLYTA: susipažino su pagrindinėmis architektūros ir urbanistikos sąvokomis, architektūros meno istorija ir žymiausiais kūrinių, menininko, mokslininko ir architekto darbo principais.

Rugsėjo 9 d. Radviliškio viešosios bibliotekos Konferencijų salėje vyko kraštiečių, kelionių tinklaraščio „Vieškeliu dundant“ autorės, Ados Alejūnaitės fotografijų parodos „Radviliškio krašto dvarai“ atidarymas. Parodoje dalyvavo Radviliškio rajono savivaldybės tarybos narys, Kultūros, švietimo ir sporto komiteto pirmininkas Vytautas Simelis, Radviliškio turizmo informacijos centro atstovės, kiti aktyvūs bibliotekos renginių lankytojai. Ši paroda skirta Europos paveldo dienoms.

Spalio 10 d. Radviliškio viešosios bibliotekos Konferencijų salėje vyko susitikimas su rašytoju istoriku, karybos tyrinėtoju, knygų – „Didžiųjų karų paslaptys“, „Karo žmonės“, „Karo anatomija“ ir „Kruvinos saulėgražos. Rusijos–Ukrainos karo dienoraštis“ – autoriumi Giedriumi Petkevičiumi, kuris radviliškietišiems pristatė savo naujausią autorinę knygą „Diena, kai jie ateis. Viena meilės ir karo Lietuvoje istorija“. Pastaroji knyga kiek kitokia – su fantastikos elementais ir yra grožinės literatūros krypties. Ši knyga tarsi žinutė iš ateities, verčianti susimąstyti, nes karo grėsmė šiandien yra reali. Į knygos pristatymą Viešojoje bibliotekoje susirinko istorija bei karyba besidomintys lankytojai.

Lapkričio 8 d. popietę Radviliškio viešosios bibliotekos Žaislotekoje įvyko jos bičiulės, radviliškietės Žydros Jomantienės autorinės darbų parodos „Paslaptingas lėlių pasaulis“ atidarymas.

Jame dalyvavo Radviliškio Gražinos pagrindinės mokyklos 1a ir 1b klasių moksleiviai su mokytojų padėjėjomis Vigilija Pikeliene ir Sandra Nekrošiene, Žaislotekos lankytojai ir svečiai. Autorė susirinkusiems pristatė pirmąsias savo vaikystės rištines lėles, kurios padarytos iš medžiagų skiaučių. Daugelis Ž. Jomantienės parodos darbų sukurti iš antrinių, gamtos žaliavų, ir pagal pasakas: senąsias, gerai žinomas („Pagrandukas“, „Trys paršiukai“, „Katinėlis ir gaidelis“ bei kt.) ir naujas, sukurtas dabartinių autorių. Tai –Vytauto V. Landsbergio „Pūkis ir juokutis“, „Obuolių pasakas“, E. Daciūtės „Pasakojimas apie katiną ir tulpę“, N. Kinnear „Kaip kiškis mokėsi drąsos“.

Lapkričio 5 d. popietę Radviliškio viešosios bibliotekos Skaitytojų aptarnavimo skyriuje vyko parodos „Lietuvos Nepriklausomybės gynėjų keliais“ atidarymas. Šios parodos iniciatorius – radviliškietis, Lietuvos kariuomenės kūrėjas, Nepriklausomybės gynėjų sąjungos narys, atsargos viršila Valdas Adomaitis. Jis, paskatintas taip pat radviliškietiško Nepriklausomybės gynėjų sąjungos Radviliškio skyriaus pirmininko Alberto Vitarto, Viešojoje bibliotekoje surengė parodą, skirtą Lietuvos kariuomenės dienai.

Radviliškio rajono savivaldybės viešoji biblioteka tradiciškai jungėsi prie Lietuvos suaugusiųjų švietimo asociacijos 25-ąją kartą organizuotos suaugusiųjų mokymosi savaitės, kuri šiemet buvo minima lapkričio 18–22 d. Visą savaitę Viešosios bibliotekos Skaitytojų aptarnavimo skyriuje vyko įvairios veiklos: buvo dovanojami knygų skirtukai ir maišeliai knygoms parsinešti, kuriuos pagamino Radviliškio rajono neįgaliųjų draugijos nariai, skaitytojai buvo vaišinami arbata, o lapkričio 19 d. Viešojoje bibliotekoje vyko Dirbtinio intelekto mokymai. Gyventojai sužinojo, kur yra naudojamas dirbtinis intelektas ir kaip jis gali palengvinti kiekvieno iš mūsų kasdienybę.

Lapkričio 21 d. į Radviliškio viešąją biblioteką sugūžėjo būrys aktyvių mokinių iš Radviliškio Gražinos pagrindinės mokyklos. Vaikai, lydimi mokytojų Audronės Nėjienės, Dovilės Savickienės, Raimondos Mieliauskienės ir Renatos Kašėtaitės, skubėjo į susitikimą su Lietuvos bibliotekų iniciatyvos „Metai su knyga“ ambasadoriumi, rašytoju, muzikantu, literatūrinio žurnalo mažiesiems vyriausiuoju redaktoriumi Virgiu Šidlausku.

Radviliškio viešoji biblioteka įgyvendino projektą „Fotomokykla“, kurio metu bibliotekoje buvo įkurta Fotostudija. Lapkričio 18 d. įvyko Fotostudijos atidarymas. Jame dalyvavo fotografas Pijus Bastys, Radviliškio Vinco Kudirkos progimnazijos 8 klasės moksleiviai ir juos atlydėjusi dailės mokytoja metodininkė Daiva Šipulskienė, bibliotekos darbuotojai. Nauja bibliotekos erdve ir visuomenei pristatyta nauja paslauga bei sėkmingai įgyvendintu projektu be galo džiaugėsi Viešosios bibliotekos direktorė Violeta Šukaitienė. Ji dėkojo fotografui Pijui Basčiui, geranoriškai sutikusiam su moksleiviais pasidalinti savo žiniomis apie profesionalią fotografiją. Renginio dalyviams fotografas P. Bastys pasakojo apie savo kūrybinį kelią, mokė, kaip reikia elgtis su Viešosios bibliotekos Fotostudijos technika: fotosienelėmis, apšvietimo įrenginiais, fotografavimui skirta dėžė

ir kt. Renginio metu vyko fotosesija – fotografas aiškino, kaip geriau fotografuoti portretus, kokias spalvas rinktis, kaip derinti apšvietimą ir pan.

Gruodžio mėnesį Radviliškio viešosios bibliotekos Vaikų literatūros skyriaus darbuotojos viešėjo pas socialinius partnerius – miesto lopšeliuose-darželiuose „Eglutė“ ir „Žvaigždutė“, „Ežiukų“, „Gandriukų“ ir „Viščiukų“ grupių vaikučiai klausėsi ir patys dalyvavo Mariaus Zavadskio knygos „Pirštinė“ skaitymuose. „Pabuvę“ pasakoje, vaikučiai buvo supažindinti su knygiukais, o vėliau ir patys juos lankstė bei apipavidalino kiekvienas savaip. Pasidalinta knygomis iš „Žiemiškos bibliotekos knygų lentynos“.

Akcijos, projektai, naujovės, tradicijos, šiuolaikinių technologijų pritaikymas ir įvaldymas – tokia bibliotekos kasdienybė buvo nukreipta geresniam gyventojų aptarnavimui, informavimui, švietimui ir užimtumui. Metai įrodė, kad aktyvėjo ir padalinių veikla. Jie parengė svarių, vertingų projektų, organizavo renginių.

Dėl bibliotekinės programos LIBIS pasikeitimo, vartotojų skaičius, palyginus su ankstesniais metais, ženkliai sumažėjo. Vartotojai dabar skaičiuojami bendrai, o ne atskirų struktūrinių padalinių. Tie patys skaitytojai lankosi keliose bibliotekose ir po šio pasikeitimo automatiškai sumažėjo vartotojų skaičius.

2. BIBLIOTEKŲ PRIEINAMUMAS

2.1. Bibliotekų skaičius

Iš viso – 26

Viešoji biblioteka – 1;

Miesto padaliniai – 1;

Kaimo padaliniai – 24.

2.2. Tinklo pokyčiai

Uždaryta padalinių – nėra;

Atidaryta bibliotekų – nėra;

Sujungta bibliotekų – nėra.

2.3. Nestacionarinis aptarnavimas. Knygnešiai

Bibliotekinių punktų skaičius – nėra;

Bibliobusų – nėra.

	Knygnešių skaičius		Aptarnauta vartotojų		Išduota dokumentų	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024
SVB	215	180	428	309	14025	12949
VB	2	2	37	10	489	608
MP	5	8	12	15	380	1022
KP	208	170	406	284	13156	11319

2.4. Neįgaliųjų ir senyvo amžiaus gyventojų aptarnavimas

Radviliškio rajone gyvena iš viso 34 254 gyventojai, tame skaičiuje Radviliškio mieste – 17 960, kaime – 16 294.¹

Radviliškio viešosios bibliotekos sistemoje skaito 1242 senjorai ir 177 spec. poreikių grupės.

¹ Oficialiosios statistikos portalo duomenys

2.5. Struktūros tobulinimas ir pokyčiai SVB

Iš viso SVB yra 26 bibliotekos (Viešoji biblioteka – 1, miesto padalinys – 1, kaimo padaliniai – 24).

SVB sistemoje dirba 62 bibliotekų darbuotojai, iš jų:

- profesionalūs bibliotekininkai – 50;
- kvalifikuoti specialistai – 7;
- kiti darbuotojai – 5.

Viešojoje bibliotekoje dirba 36 darbuotojai, iš jų:

- profesionalūs bibliotekininkai – 26;
- kvalifikuoti specialistai – 6;
- kiti darbuotojai – 4.

Padaliniuose dirba 26 darbuotojai, iš jų:

- profesionalūs bibliotekininkai – 24;
- kvalifikuoti specialistai – 1;
- kiti darbuotojai – 1.

Viešosios bibliotekos struktūroje:

- administracija – 3;
- buhalterija – 2;
- Skaitytojų aptarnavimo skyrius – 9;
- Kraštytyros-leidybos skyrius – 5;
- Vaikų literatūros skyrius – 5;
- Komplektavimo skyrius – 4;
- renginių organizatorius – 1;
- knygrišys – 1;
- informacinių sistemų inžinierius – 1;
- techninis personalas – 5;
- ūkio dalies vedėjas – 1.

3. FONDO FORMAVIMAS

Radviliškio rajono SVB, atsižvelgdama į rajono istorines tradicijas, ekonominę bei kultūrinę plėtrą, demografinę situaciją, bibliotekos vartotojų reikmes, formuoja universalų dokumentų fondą. Komplektuoti fondai knygomis, periodiniais leidiniais, rankraščiais, vaizdo, garso, kompiuteriniais dokumentais. Metų bėgyje buvo atliekamas einamasis ir retrospektyvinis fondų komplektavimas.

3.1. Fondo būklė

Iš viso SVB fonde yra 259 622 fiz. vnt. 78 907 pavadinimų dokumentų. Per metus fondas padidėjo 3 954 fiz. vnt., ir 781 pavadinimais. Viešosios bibliotekos fondas padidėjo 1 189 fiz. vnt., Šeduvos miesto padalinio – 350 fiz. vnt., kaimo bibliotekų – 2 445 fiz. vnt.. Vienu procentiniu punktu padidėjo grožinės literatūros visame sistemos fonde padidėjo 0,58 procento. Periodiniai leidiniai sudaro 12 procentų nuo viso fondo.

Fondai	Fondo dydis		Grožinė literatūra		Šakinė literatūra		Periodiniai leidiniai		Fondo dydis be periodikos
	Fiz. vnt.	Pav.	Fiz. vnt.	Procentai	Fiz. vnt.	Procentai	Fiz. vnt.	Procentai	Fiz. vnt
SVB	259622	78907	146775	57	112847	43	32394	12	227228
VB	93707	71568	43560	47	50147	53	10387	11	83320
MP	18949	16352	10585	56	8364	44	1783	9	17166
KP	146996	27484	92630	64	54336	36	20224	13	126772

3.2. Aprūpinimas dokumentais (be periodinių leidinių)

Vienam gyventojui tenka 6,6 dokumentai (2023 m. – 6,5). Iš jų:

- mieste 5,6 dokumentai (2023 m. – 5,6);
- kaime 7,7 dokumentai (2023 m. – 7,6).

Vienam gyventojui tenka naujai gautų dokumentų – 0,19 (2023 m. – 0,16). Iš jų:

- mieste 0,12 dokumento (2023 m. – 0,11);
- kaime 0,28 dokumento (2022 m. – 0,21).

Vienam gyventojui tenka 0,15 garsinių, regimųjų dokumentų (2023 m.- 0,15). Iš jų:

- mieste 0,24 dokumento (2023 m. – 0,24);
- kaime 0,04 dokumento (2023 m. – 0,04).

Vienam gyventojui tenka 0,05 elektroninių dokumentų (2023 m.- 0,05). Iš jų:

- mieste 0,06 dokumento (2023 m. – 0,06);

■ kaime 0,006 dokumento (2023 m. – 0,006).

3.3. Dokumentų gautis (be periodinių leidinių)

Fondai	Iš viso		Grožinė lit.		Šakinė lit..	
	Fiz. vnt.	Pav.	Fiz. vnt.	Pav.	Fiz. vnt..	Pav.
SVB	6694	2119	4464	1167	1040	561
VB	1615	1002	1190	1002	425	393
MP	479	410	383	320	96	90
KP	4600	1351	4081	1106	519	245

Per metus miesto padalinys gavo 479 fiz. vnt. 410 pav.

Per metus kaimo padalinys vidutiniškai gavo 192 fiz. vnt. 186 pav.

3.4. Per metus gauta 5165 fiz. vnt. 109 pav. periodinių leidinių.

- VB 783 fiz. vnt. 96 pav.;
- MP 314 fiz. vnt. 47 pav.;
- KP 4067 fiz. vnt. 76 pav.;
- Per metus kaimo padalinys vidutiniškai gavo 169 fiz. vnt. 15 pav.

3.5. Naujai gautų dokumentų procentas fonde (be periodikos)

- SVB 2,6 % (2023 m. – 2,2 %)
- VB 1,7 % (2023 m. – 1,7 %)
- MP 2,5 % (2023 m. – 2,2 %)
- KP 3,1 % (2023 m. – 2,4 %)

Naujai gauti dokumentai bibliotekos fonde 2024 m. sudarė 0,4 % didesnę dalį nei 2023 m.

3.6. Lėšos, tenkančios vienam gyventojui dokumentams įsigyti

Finansavimo šaltinis	Gauta lėšų (Eur)	Tenka lėšų vienam gyventojui (Eur)
LR Kultūros ministerija	44612	1,30
Savivaldybė	13000	0,37
Kiti šaltiniai	0	0
Iš viso	57612	1,68

Gyventojų skaičius Radviliškio rajone 2024 m. – 34254, mieste – 17960, kaime – 16294 ².

3.7. Dokumentų nurašymas

Fondas	Iš viso	Iš viso	Inventorinti dokumentai	Neinventorinti dokumentai
	Fiz. vnt.	Pav.	Fiz. vnt.	Fiz. vnt.
SVB	13595	704	6962	6633
VB	2067	540	1622	445
MP	819	227	264	555
KP	10709	155	4753	5956

Nurašymo priežastys:

- susidėvėję dokumentai – 6732 fiz. vnt.
- turinio požiūriu neaktualūs – 6823 fiz. vnt.
- vartotojų sugadinti ir (ar) prarasti – 40 fiz. vnt.

Daugiausia fondas išvalytas nuo susidėvėjusių dokumentų.

2024 m. nurašyta 5440 fiz. vnt. mažiau nei 2023 m.

² Oficialiosios statistikos portalo duomenys

3.8. Fondo naudojimas

Fondas	Fondo apyvartos rodiklis			Fondo panaudojimo koeficientas	
	Iš viso	Periodinių leidinių	Fondo be periodinių leidinių	Periodinių leidinių	Fondo be periodinių leidinių
SVB	0,67	1,87	0,49	2,83	0,75
VB	0,59	1,26	0,50	1,91	0,86
MP	0,66	2,38	0,48	3,66	0,73
KP	0,72	2,15	0,49	3,15	0,67

Didžiausias fondo apyvartos rodiklis yra periodikos fondo. Fondo panaudojimo koeficientas taip pat didesnis periodinių leidinių.

4. VARTOTOJŲ APTARNAVIMAS

2024 metais Radviliškio viešosios bibliotekos ir visų jos padalinių lankytojai naudojosi teikiamomis nemokamomis paslaugomis: dokumentų skolinimosi į namus ir vietoje, konsultavimo, renkantis spaudinius ir ieškant informacijos, atsakymų į pateiktas užklausas gavimo, supažindinimo elektroniniu katalogu ir naudojimosi juo, taip pat kartotekos ir informacinės paieškos sistema bibliotekoje, naudojimosi kompiuteriais ir internetu bei elektroninėmis duomenų bazėmis, lankymosi renginiuose, susitikimuose, parodose.

Radviliškio viešosios bibliotekos Skaitytojų aptarnavimo skyrius, Šeduvos miesto ir kaimų padaliniai aptarnauja Radviliškio miesto bei rajono, taip pat kitų miestų gyventojus. Prioritetas yra skaitytojų savišvietos, kultūrinės, laisvalaikio, kompiuterinio raštingumo reikmės.

Radviliškio rajono padaliniai, viešosios bibliotekos aptarnavimo skyrius bendradarbiavo su kultūros, švietimo bei kitomis įstaigomis: Lietuvos audiosensorinės bibliotekos Šiaulių filialu, skolinantis garso knygas ir jomis aprūpinant bibliotekos vartojus, kurie dėl regėjimo ir kitų fizinių negalių, taip pat skaitymo sutrikimų negali skaityti įprasto spausdinto teksto, Radviliškio rajono neįgaliųjų draugija, ruošiant šios draugijos narių rankdarbių parodas, EUROPE DIRECT Šiauliai centru, Šiaulių apskrities P. Višinskio viešąją biblioteką, rajono bendruomenėmis, švietimo įstaigomis.

4.1. Vartotojų telkimas

Gyventojų skaičius Radviliškio rajone 2024 m. – 36 394 (2023 m. – 34 754), mieste – 17 960 Radviliškio mieste gyvena apie 15 872 (2023 m. – 18 002), Šeduvos mieste – 3 995 (2023 m. – 2 453).³

Radviliškio rajono aptarnaujamų bendruomenių gyventojų skaičius – 16 527 (2023 m. – 34 739)

2024 m. Viešosios bibliotekos sistemoje buvo užregistruoti 7 715 vartotojai (2023 m. – 7 285) tai yra 430 vartotojų daugiau, negu 2023 m., kaimo padaliniuose – 4 518, o tai yra 744 vartotojais mažiau negu 2023 m. (2023 m. 5 262), Viešojoje bibliotekoje – 3 197, 512 vartotojų daugiau negu 2023 m. (2023 m. – 2 685).

Dėl bibliotekinės programos LIBIS pasikeitimo, vartotojų skaičius, palyginus su ankstesniais metais, Viešojoje bibliotekoje padidėjo, bet sumažėjo padaliniuose. Vartotojai dabar skaičiuojami bendrai, o ne atskirų struktūrinių padalinių. Tie patys skaitytojai lankosi keliose bibliotekose ir po šio pasikeitimo automatiškai sumažėjo vartotojų skaičius padaliniuose.

---

³ <https://radviliskis.lt/atviri-duomenys-radviliskio-rajono-savivaldybes-gyventoju-registro-duomenys/>

Regiono gyventojų sutelkimo procentas:

- SVB – 21,2 (2023 m. – 21,0);
- VB – 20,1 (2023 m. – 14,9);
- MP – 15,3 (2023 m. – 26,3);
- KP – (2023 m. – 36,8).

Eil. Nr.	Padalinys	Vartotojų iš viso	Perregistruoti vartotojai	Naujai registruoti vartotojai
1.	Alksnupiai	119	101	18
2.	Aukštelkai	209	201	8
3.	Baisogala	490	456	34
4.	Beinorava	200	194	6
5.	Daugėlaičiai	183	172	11
6.	Grinkiškis	240	218	22
7.	Kairėnai	132	129	3
8.	Kutiškiai	114	102	12
9.	Pakalniškiai	147	130	17
10.	Palonai	58	47	11
11.	Pašušvys	103	87	16
12.	Pavartyčiai	146	138	8
13.	Pociūnai	153	144	9
14.	Pociūnėliai	253	251	2
15.	Raudondvaris	146	133	13
16.	Sidabravas	272	268	4
17.	Skėmiai	264	249	15
18.	Šaukotas	162	155	7
19.	Šiaulėnai	280	269	11
20.	Šniūraičiai	127	122	5
21.	Tyruliai	234	229	5
22.	Vainiūnai	119	102	17
23.	Vėriškiai	117	108	9
24.	Žeimiai	118	115	3

Iš viso KP:		4491	4188	303
25.	Šeduvos MP	612	547	65
Iš viso MP:		612	547	65
26.	Viešoji biblioteka	2612	2313	299
Iš viso SVB:		7715	2381	334

4.2. Vartotojų skaičius

	ELVIS 2024 m.	2024 m.	2023 m.	Skirtumas
Viešojoje bibliotekoje iš viso:		2612	3307	-695
perregistruoti		2313	2807	-494
naujai registruoti	22	299	500	-201
Miesto padalinyje iš viso:		612	645	-33
perregistruoti		547	585	-38
naujai registruoti	10	65	60	+5
Kaimo padaliniuose iš viso:		4491	5262	-771
perregistruoti		4188	4897	-709
naujai registruoti	3	303	365	-62
Iš viso SVB:		7715	9214	-1499
perregistruoti		7048	8289	-1241
naujai registruoti	35	667	925	-258
Vaikų (imtinai iki 13 m.) SVB:		1887	2228	-341
Viešojoje bibliotekoje		1073	1081	-8
Miesto padalinyje		142	129	+13
Kaimo padaliniuose		672	1018	-346

4.3. Apsilankymų skaičius:

	2024 m.	2023 m.	Skirtumas
Viešojoje bibliotekoje	64860	43 359	21 501
Miesto padalinyje	19378	19 697	-319
Kaimo padaliniuose	104467	192 957	-88490

Iš viso SVB:	188705	275 697	-86992
---------------------	---------------	----------------	---------------

2024 m. apsilankymų skaičius sumažėjo 86 992 palyginus su 2023 m., nes nebeskaiciuojami socialinių paskyrų įrašų patiktukai.

4.4. Lankomumo rodiklis

	2024 m.	2023 m.
Bendras lankomumo rodiklis SVB	24	27,8
Viešojoje bibliotekoje	25	13,11
Miesto padalinyje	31	30,5
Kaimo padaliniuose	23	36,7

Virtualių apsilankymų skaičius – 81 815

4.5. Išduota dokumentų (fiz., vnt.)

	Iš viso	Išduotis į namus	Išduotis vietoje
	Fiz. vnt.	Fiz. vnt.	Fiz. vnt.
SVB	174 094 (2023 m. – 179 570)	133 625 (2023 m. – 145 319)	40 469 (2023 m. – 34 251)
VB	55 582 (2023 m. – 61 581)	35 889 (2023 m. – 48 931)	19 693 (2023 m. – 12 650)
MP	12 620 (2023 m. – 12 587)	9 999 (2023 m. – 10 462)	2 621 (2023 m. – 2 125)
KP	105 892 (2023 m. – 105 402)	87 737 (2023 m. – 90272)	18 155 (2023 m. – 15 130)

Grožinės ir šakinės literatūros leidinių išduotis be periodikos

	Grožinė literatūra		Šakinė literatūra	
	Fiz. vnt.	%	Fiz. vnt.	%
SVB	88 034	60	25 239	22
VB	26 811	62	15 680	31
MP	6 102	58	2 272	27
KP	55 121	60	7287	13

Periodinių leidinių išduotis

	Periodiniai leidiniai	
	Fiz. vnt.	%
SVB	60 894	188
VB	13 091	126
MP	4 246	238

KP	43 557	215
-----------	--------	-----

4.6. Skaitomumo rodiklis

- SVB – 22,6 (2023 m. – 19,5);
- VB – 21,3 (2023 m. – 22,9);
- MP – 20,6 (2023 m. – 21,7);
- KP – 23,6 (2023 m. – 20,0).

4.7. Kompiuterizuotų darbo vietų skaičius vartotojams ir darbuotojams

	Iš viso kompiuterizuotų darbo vietų skaičius	Kompiuterizuotų darbo vietų skaičius vartotojams	Kompiuterizuotų darbo vietų skaičius darbuotojams
SVB	165	105	60
VB	54	21	33
MP	10	8	2
KP	101	76	25

4.8. Vartotojų orientavimas ir apmokymas

2024 m. SVB apmokyti ir konsultuoti **1846** gyventojai. SVB vartotojų mokymo naudotis paslaugomis, kompiuterine įranga ir kt. valandų skaičius – **596 val.**

Tame skaičiuje Medijų informacinio raštingumo (MIRKT) mokėsi 710 gyventojų 265 val.

5. PRIEIGA IR SĄLYGOS

Darbo valandos:

- VB – 8–18;
- padaliniuose (vidutiniškai) – 10–18.

Darbo dienos:

- VB – I–VI;
- padaliniuose (vidutiniškai) – I–VI.

TBA (tarpbibliotekinis skolinimas šalies viduje):

gauta užsakymų (užklausų) iš kitų bibliotekų 76
išsiųsti 99 originalūs dokumentai, 2 – atšaukta
išsiųsta užsakymų (užklausų) kitoms bibliotekoms: 220
gauta 172 dokumentai, 48 – atšaukti.

Nuo 2023 m. lapkričio 13 d. pradėjo veikti TBA-S paslauga, kai knygos iš kitų Lietuvos bibliotekų skolinamos jau ne bibliotekos, o skaitytojų vardu. Bendradarbiauta su šiomis bibliotekomis:

Biržų rajono savivaldybės Jurgio Bielinio viešoji biblioteka,
Jurbarko r. sav. viešoji biblioteka,
Kauno apskrities viešoji Ažuolyno biblioteka,
Kauno miesto savivaldybės Vinco Kudirkos viešoji biblioteka,
Kelmės rajono savivaldybės Žemaitės viešoji biblioteka,
Kėdainių rajono savivaldybės Mikalojaus Daukšos viešoji biblioteka,
Klaipėdos apskrities Ievos Simonaitytės viešoji biblioteka,
Klaipėdos m. sav. Imanuelio Kanto viešoji biblioteka,
Klaipėdos rajono savivaldybės Jono Lankučio viešoji biblioteka,
Kretingos r. sav. M. Valančiaus viešoji biblioteka,
Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka,
Mažeikių Henriko Nagio viešoji biblioteka,
Pakruojo r. sav. Juozo Paukštelio viešoji biblioteka,
Panevėžio apskrities G. Petkevičaitės-Bitės viešoji biblioteka,
Panevėžio Elenos Mezginaitės viešoji biblioteka,

Plungės rajono savivaldybės viešoji biblioteka,
Skuodo rajono savivaldybės Romualdo Granausko viešoji biblioteka,
Šiaulių apskrities P. Višinskio viešoji biblioteka,
Šiaulių miesto savivaldybės viešoji biblioteka,
Šiaulių rajono savivaldybės Vytauto Vitkausko viešoji biblioteka,
Šilutės rajono savivaldybės F. Bajoraičio viešoji biblioteka,
Tauragės rajono savivaldybės Birutės Baltrušaitytės viešoji biblioteka,
Telšių r. sav. Karolinos Praniauskaitės viešoji biblioteka,
Utenos A. ir M. Miškinių viešoji biblioteka,
Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešoji biblioteka,
Vilniaus miesto savivaldybės centrinė biblioteka,
Vilniaus r. sav. centrinė biblioteka.

6. RENGINIAI

	Renginiai 2024 m.		Edukacijos		Lankytojų skaičius
	Iš viso	Iš jų parodos	Edukacijų skaičius	Edukacijų dalyvių skaičius	
SVB	1 202	590	266	4888	22 644
VB	256	100	54	2652	2 154
MP	55	21	27	515	1 511
KP	891	469	185	1721	18 979

Iš viso 2024 m. bibliotekose organizuoti **1 202** renginiai, juose dalyvavo 22 644 žmonės.

Radviliškio rajono savivaldybės viešojoje bibliotekoje renginių organizatorės suorganizuota viso renginių: 71.

Viso renginių lankytojų: 2 154.

Parodos: 29.

Parodų lankytojai: 849.

Parodų atidarymai/uždarymai: 6.

Parodų atidarymų/uždarymų lankytojai: 102.

Knygų pristatymai ir susitikimai su žymiais žmonėmis: 10.

Knygų pristatymų ir susitikimų su žymiais žmonėmis renginių lankytojai: 208.

Akcijos: 4..

Akcijų lankytojai: 43.

Edukacijos: 7.

Edukacijų lankytojai: 115.

Kiti renginiai: 16.

Kitų renginių lankytojai: 432.

Likę lankytojai (ne mūsų organizuojamų renginių): 405.

VB „Facebook“ puslapis patinka: 1 700.

„Instagram“ puslapio sekėjai: 251.

Rvb renginiai „Facebook“ paskyros draugai: 1 171.

Parodos:

- Aleksandro Ostašenkovo fotografijų paroda „Kryžių kalnas. Kelias į šviesą: reportažas“;
- Jungtinė tautodailininkų skulptūrų paroda „Svečiuose angelai“;
- Menininkės Jadvygos Kurmanskienės keramikos darbų paroda „Duetas“;
- Tautodailininkės Laimos Mačiūnienės darbų paroda „Duetas“;
- Tado Dambrausko fotokonkurso „Lietuvos kariuomenė fotografijoje 2023“ fotografijų paroda;
- Vytauto Daraškevičiaus fotografijų paroda „Istorinės akimirkos“, skirta Kovo 11-ajai;
- Radviliškio technologijų ir verslo mokymo centro įvairių mokinių grupių kūrybinių darbų paroda „Lai liejasi spalvos...“;
- Radviliškio Kutiškių daugiafunkcinio centro suaugusiųjų keramikos darbų paroda „Ugnies pakerėti“;
- Aukštosios mokyklos Vilniaus dailės akademijos kino scenografijos absolventų kūrybinių darbų paroda „Ateities paviljonai“;
- Kraštietės grafikės Lauros Baltijutės grafikos darbų paroda „Kuždesiai“;
- Kraštietės Laimos Micienės tapybos darbų paroda „Metų laikai“;
- Kraštietės, tautodailininkės Raimondos Bolienės darbų paroda „Senieji Lietuvos koplytstulpiai“;
- Maironio lietuvių literatūros muziejaus kilnojamoji paroda „Lietuvių literatūros įdomybės: nuo seniausių laikų iki šiandienos“;
- Paroda „Mūsų dienos, kaip šventė...“ iš Violetos Jankienės sukaupto archyvo, skirta Dainų šventės metams;
- Fotografijų paroda „Pro bibliotekininko fotoaparato objektyvą“;
- Medžio drožėjų plenero „Generolas P. Plechavičius Čiutelių palivarke“ paroda;
- Kauno valstybinio lėlių teatro muziejaus išvažiuojamoji lėlių paroda iš Valerijos ir Stasio Ratkevičių muziejaus fondų;
- Juodojo kaspino ir Baltijos kelio dienoms skirta literatūros paroda;
- Radviliškio Gražinos pagrindinės mokyklos 5–10 klasių mokinių kūrybinių darbų paroda „Dinamikoje“;
- Kraštietės Elvyros Vileikienės keramikos darbų paroda „Keramika – vienas mano gyvenimo atspalvių“, skirta Vyresnio amžiaus žmonių savaitei;
- Baltų dienoms parengta literatūros paroda;

- Kelionių tinklaraščio „Vieškeliu dundant“ autorės Ados Alejūnaitės fotografijų parodos „Radviliškio krašto dvarai“, skirta Europos paveldo dienoms;
- Pareigūno Rimanto Benaičio fotografijų paroda „Akimirkos“;
- Kraštietės Romualdos Zareckienės kūrybinių darbų paroda „Minčiu projekcijos“;
- Fotografijų paroda „Paminklo kelionė į šviesų rytojų“;
- Fotografo Sigitu Mikučio darbų paroda „Baisogala iš paukščio skrydžio“;
- „Šiaurės šalių literatūros skaitymai bibliotekoje“ nuotraukų paroda;
- Tarptautinė menininkų darbų paroda „Knygos transformacija“;
- Radviliškio rajono savivaldybės švietimo ir sporto paslaugų centro Suaugusiųjų ir jaunimo neformaliojo ugdymo skyriaus Dailės studijos narių paroda „Tarp gamtos ir žmogaus“.

Parodos (atidarymai/uždarymai):

- Lauros Baltijutės grafikos darbų parodos „Kuždesiai“ atidarymas, skirtas Pasaulinei spaudos laisvės dienai;
- Kraštietės tautodailininkės Raimondos Bolienės darbų parodos „Senieji Lietuvos koplytstulpiai“ uždarymas;
- Parodos „Mūsų dienos, kaip šventė...“ iš Violetos Jankienės sukaupto archyvo, skirtos Dainų šventės metams, atidarymas;
- Kelionių tinklaraščio „Vieškeliu dundant“ autorės Ados Alejūnaitės fotografijų parodos „Radviliškio krašto dvarai“, skirta Europos paveldo dienoms, atidarymas;
- Kraštietės Romualdos Zareckienės kūrybinių darbų parodos „Minčiu projekcijos“ atidarymas;
- Radviliškio rajono savivaldybės švietimo ir sporto paslaugų centro Suaugusiųjų ir jaunimo neformaliojo ugdymo skyriaus Dailės studijos narių parodos „Tarp gamtos ir žmogaus“ atidarymas.

Knygų pristatymai ir susitikimai su žymiais žmonėmis:

- Legendinės grupės „BIX“ būgnininko Gintauto Gascevičiaus (Ginc) knygos „Ginc ir išminties pedalas“ pristatymas;

- Susitikimas su profesoriumi Algiu Vyšniūnu ir jo knygų „Lietuviai ypatinguose Kazachstano lageriuose 1948–1955 m.“ ir „Ginkluotos rezistencijos eilėse. Eilinio partizano atsiminimai“ pristatymas. Renginys skirtas Vasario 16-ajai;
- Susitikimas su rašytoja, poezijos terapijos renginių vedėja, Asociacijos LATGA nare, saviugdos ir sąmoningo kvėpavimo mokymų lektore Laima Petroniene, skirtas Kovo 21-ajai – Pasaulinei poezijos dienai;
- Istorikės dr. Vilmos Bukaitės paskaita apie diplomatus Lozoraičius;
- Susitikimas su kulinare Liucina Rimgaile, skirta Pasaulinei knygos ir autorių teisių dienai;
- Režisieriaus Valdo Babaliausko filmo „Juozas Jakavonis-Tigras“ ir Juozo Jakavonio-Tigro knygos „Šalia mirties“ pristatymas. Susitikimas su LR Seimo nare Angele Jakavonyte;
- Susitikimas su Šiaulių gamtos ir kultūros paveldo apsaugos klubo „Aukuras“ pirmininku Dariumi Ramančioniu. Renginys skirtas Baltų vienybės dienai;
- Tomo Valiūno knygos „Lažybos prie karsto“ pristatymas;
- Susitikimas su Giedriumi Petkevičiumi ir jo knygos „Diena, kai jie ateis“ pristatymas;
- Susitikimas su vaikų rašytoju Virgiu Šidlausku. Projektas „Metai su knyga“.

Akcijos:

- Visuotinė pilietinė iniciatyva „Pergalės šviesa“;
  - Akcija „Padovanok bibliotekai knygą“ ir labdaros ir paramos fondo „Švieskime vaikus“ renginys;
  - Skaitymo akcija „Sustabdyta minutė – knygai“, skirta Spaudos atgavimo, kalbos ir knygos dienai;
  - Akcija „Salotadienis“ bibliotekoje.
- Prie šių akcijų jungėsi ir struktūriniai teritoriniai padaliniai.

Edukacijos:

- Edukacija su grafike Laura Baltijute „Lietuviškos raidės – lyg grafiškos raiškos priemonė“;
- Edukacija moksleiviams apie aplinkosaugą „Žalioji ateitis: mūsų atsakomybė ir veiksmai“ su ŠTRAC;
- Edukacija „Kalėdinių žaisliukų gamyba iš antrinių žaliavų“ vaikams;

- 4 edukacijos fotostudijoje (lankytojai naudojami bibliotekos erdve ir jos inventoriumi).

Kiti renginiai:

- Atvira pamoka „Kruvinoji naktis – įsirėžus atmintin...“, skirta Sausio 13-ajai;
- Nacionalinio diktanto rašymas „Rašyk. Klysk. Išmok.“;
- Susitikimas su Lietuvos kariuomenės karinių oro pajėgų oro gynybos bataliono kariškiais iš Radviliškio poskyrio „NATO reikšmė Lietuvai ir jaunam žmogui“, skirtas NATO 20-mečiui;
- Susitikimas su ūkininkais Diana Ir Giedriumi Špakauskais;
- Renginys „Poezijos pavasaris 2024“;
- Tarptautinis pasakų sekimo čempionatas „Vieną kartą gyveno...“. Finansuojamas Radviliškio rajono savivaldybės ir Kultūros tarybos;
- Susitikimas su Mažuoju princu. Finansuojamas Radviliškio rajono savivaldybės ir Kultūros tarybos;
- Skaitymai ant plausto „Tyro oro gurkšnis su knyga“;
- Gongų terapija „Gongų maudynės“. Įgyvendinant projektą „Sveikatos stiprinimo terapija knygų namuose“, finansuojamą iš Radviliškio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos rengimo ir įgyvendinimo lėšų;
- „Nepatogus kinas“ filmų peržiūra;
- Renginys „Giedraičių istorijos ir palikimo keliais...“ Radviliškio klebono, Žemaitijos garbės kanauninko, kunigaikščio Dominyko Giedraičio paminklo pašventinimo ceremonija;
- Šiaurės šalių literatūros skaitymai suaugusiems „Sutemų valanda“;
- Projekto „Fotomokykla“ fotostudijos atidarymas;
- Pristatytas bibliotekos įgyvendintas projektas „Išnykęs ir dingstantis paveldas: Radviliškio bažnyčia“ TAU;
- Garsiniai skaitymai Polekelės globos namų gyventojams;
- Adventinis vakaras „Tas neįtikėtinas šventinis laukimo jausmas...“ ir susitikimas su Gruzdžių bažnyčios klebonu Donatu Klimašausku.

Renginių organizatorė dalyvavo 2 mokymuose – balandžio mėn. „Kultūros paveldo kolekcijų atnaujinimas ir KPO atranka. Kultūros paveldas: asmens duomenų, autorių ir gretutinių teisių

apsauga“, „Komunikacija socialiniuose tinkluose: efektyvaus turinio kūrimas“ (4 akad. val.) bei rugsėjo mėn. „Virtualių parodų rengimo specifika ir galimybės“ (4 akad. val.).

Renginių organizatorė visus metus dirbo su jaunimu, norinčiu savanoriauti bibliotekoje. Nors pagal savanorystės programą (pvz.: JST) savanorišką veiklą atlikti norinčių asmenų nebuvo, buvo dirbta su jaunuoliais, kurie laisvu metu prisidėdavo prie bibliotekos veiklų. Tokių buvo 5.

7. VARTOTOJŲ VAIKŲ APTARNAVIMAS

2024 metų darbo su vaikais pagrindinės kryptys – vartotojų vaikų telkimas, skaitymo ir knygos populiarinimas, skaitymo skatinimas, vaikų informacinių įgūdžių tobulinimas ir kūrybingo laisvalaikio organizavimas, knygų ir kitų dokumentų išdavimas; aprūpinimas knygomis ir kita medžiaga, skirta naudotis bibliotekoje; informacijos paslaugos naudojant spausdintinius ir elektroninius šaltinius; skaitytojų konsultavimas ir išankstinio užsakymo paslaugos.

Darbe su mažaisiais bibliotekos lankytojais buvo ieškoma naujovių, užmegzti ryšiai su kitomis institucijomis, su kuriomis buvo vykdomi projektai. Ryšiai su mokyklomis yra patys svarbiausi tarpinstituciniai viešosios bibliotekos ryšiai, klasių lankymasis viešojoje bibliotekoje: bendras skaitymo ir raštingumo skatinimas; bendrai organizuojami susitikimai su knygų autoriais – V. Račicku Radviliškio Gražinos pagrindinėje mokykloje.

Didelis dėmesys skirtas vaikų grupei, turinčiai specialiuosius poreikius, mažinant socialinę atskirtį.

Bendradarbiauta su rajono savivaldybės administracijos vaiko teisių apsaugos skyriumi, parapijos bažnyčia, nepilnamečių reikalų inspekcija, rajono švietimo skyriumi, miesto mokyklomis, lopšeliais-darželiais, neįgaliųjų centru, dienos užimtumo centru, kaimų bendruomenėmis.

Aktyviai bendrauta su mažiausiųjų skaitytojų mamytėmis, kurie biblioteką lanko dar būdami vaikiškuose vežimėliuose. Savo veiklą aktyviai plėtė „Skaitukų būrelis“. Dalyvauta LNB paskelbtoje akcijoje – auginome knygų starto pupelę kartu, akcijoje „Tėčiai skaito vaikams“. Džiugina, kad visi miesto lopšelių-darželių auklėtiniai, ypač vyresniųjų grupių, lankėsi bibliotekoje. Miesto mokyklų moksleivių klasės rinkosi aplankyti mūsų biblioteką kaip vieną iš pagrindinių lankytinų vietų mūsų mieste. Sulaukta ekskursijų iš rajono mokyklų. Vykdytos keletą edukacinių programų: „Pasakos atgyja“, „Po knygų šali“, „Pasaką skaitau, pasaką piešiu“. Ypatingo dėmesio visada sulaukdavo edukacija „Kamishibai – interaktyvus pasakų sekimo būdas“. Dalyvauta Šiaulių P. Višinskio bibliotekos projekte „Daugiau negu plyta“.

Vasario 15 dieną Radviliškio viešojoje bibliotekoje vyko integruota literatūros, dailės ir teatro pamoka „Lietuvių kalbos grožis Maironio baladėje „Jūratė ir Kastytis“, skirta Lietuvių kalbos dienoms. Gražinos pagrindinės mokyklos 5b klasės mokiniams pamoką vedė lietuvių kalbos mokytoja metodininkė Aušra Mackevičienė ir Vaikų literatūros skyriaus vedėja Nijolė Pakštienė. Maironio baladė visai kitaip nuskambėjo, kada greta pasakojimo buvo pasitelkti dailės ir teatro elementai – Kamishibai būdu pasekta ši baladė. Prieš mokinių akis atsivėrė nuostabios šviesaus atminimo buvusios dailės mokyklos mokytojos Genės Stugienės sukurtos iliustracijos. Mokytoja Aušra Mackevičienė vaikams pasiūlė rasti kalbinės raiškos priemonių pačioje baladėje, internete

paieškoti įdomios informacijos apie lietuvių kalbą, jos išskirtinį grožį. Vaikai užduotis atliko trijose grupėse. Smagu, kad mokiniai suvokė, jos lietuvių kalba švelni dėl deminutyvų gausos, sunki dėl nosinių rašybos ir palygino ją su paukščių čiulbėjimu bei saulės skaistumu.

„Lietuvos spalvos“

Būrys tautiškai pasipuošusių ir patriotiškai nusiteikusių ikimokyklinukų ir pirmokų iš Radviliškio Gražinos pagrindinės mokyklos kovo 6 d. sugužėjo į Radviliškio viešąją biblioteką siekdami savo menine veikla paminėti mūsų tautai svarbią datą – Kovo 11-ąją – Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo dieną.

Bibliotekos direktorė Violeta Šukaitienė pasveikino vaikus ir mokytojus su švente.

Tarptautinės vaikų knygos dienos šventė bibliotekoje

Balandžio 3 d. gausus būrys knygų mylėtojų vaikų bei jų auklėtojų iš Radviliškio lopšelio-darželio „Kregždutė“ susirinko į Radviliškio viešąją biblioteką švęsti Tarptautinę vaikų knygos dieną. Jų gretas pildė ir patys mažiausi – Vaikų literatūros skyriaus „Skaitukų“ būrelio dalyviai, kurių amžius iki trijų metų. Jiems buvo įteikti diplomai, sėkmingai pradėjus žengti pirmuosius žingsnius bibliotekoje. Taip pat dalyvavo ir Radviliškio muzikos mokyklos teatro klasės mokiniai. Renginio lankytojai turėjo galimybę pamatyti vaidintas ištraukas iš spektaklių „Ožiukų pasaka“ ir „Obuolių pasakos“ (teatro mokytoja ekspertė Rasa Atkočiūnienė).

Minint autizmo supratimo mėnesį, Radviliškio viešoji biblioteka kvietė visuomenę prisijungti prie autizmo supratimo didinimo. Balandžio 12 dieną bibliotekoje viešėjo vaikiškų knygų autoriė Ignė Banelienė, kuri pristatė Radviliškio Gražinos mokyklos specialiųjų poreikių mokiniams dvi knygeles – „Mikučio nuotykių Marse“ ir „Unytė vienaragyte ir netikėta dovana“. Susitikimas buvo naudingas vaikams ir ne tik jiems. Ignės knygelės moko vaikus smalsumo ir gerumo. Susitikime buvo aptarta, kaip greitai ir taisyklingai įveikti pyktį. Vaikų nuotaika buvo pakylėta, nes autorė padovanojo jiems po knygelę ir po mielą vaikišką tatuiruotę.

Vaikai kartu su bibliotekos darbuotojais prie bibliotekos įsiamžino sukurdami begalybės ženklą, kuris yra autizmo spektro sutrikimo simbolis. Šį ženklą išradingai iš kaladėlių dėliojo ir Žaislotekos lankytojai. Kalbant su vaikais atsiranda žinių ir supratimo apie kitokius šalia mūsų esančius žmones.

Bibliotekoje vyko Vaiko dienos šventė. Praėjusių metų pabaigoje Seimui atnaujinus įsimintinų dienų kalendorių, trečiąjį gegužės penktadienį pirmąkart buvo minima Vaiko diena. Ši diena Radviliškio viešojoje bibliotekoje buvo paminėta labai linksmai ir triukšmingai. Gegužės 17-ąją čia rinkosi moksleiviai iš Radviliškio Vaižganto ir Vinco Kudirkos progimnazijų bei Gražinos pagrindinės mokyklos. Susirinkusius 1–4 klasių moksleivius pasveikino Viešosios bibliotekos direktorė Violeta Šukaitienė. Ji priminė vaikams, kas yra vaikystė, linkėjo, kad juos visada lydėtų

vien tik šypsena, gera nuotaika, artumas su šeima. Vaikų literatūros skyriaus vedėja Nijolė Pakštienė pristatė vaikų teises ir pareigas, kurių nevalia pamiršti. Mažieji buvo pakviesti linksmintis su meninės renginio dalies vedėjais Rasa Atkočiūniene ir Gabrieliumi Verdingu bei muzikos mokyklos teatro klasės auklėtiniais. Skambant nuotaikingai muzikai, moksleiviai šoko, trypė, gaudė muilo burbulus. Vaiko diena bibliotekoje buvo labai spalvota, lydima juoko, apkabinimų ir nuoširdžių vaikų šypsenų!

Akcija „Tėčiai skaito vaikams“

Birželio 5 dieną Radviliškio viešosios bibliotekos Jaunimo studijoje vyko jaukus rytmetiško skaitymo akcija „Tėčiai skaito vaikams“. Biblioteką ir jos mažuosius skaitytojus aplankė tėtis Justinas Pranys, kuris skaitė Čarlzo Torsono knygėlę „Kikas“.

Skaitymo skatinimo programos iniciatyvos „Tėčiai skaito vaikams“ tikslas – įkvėpti ir paskatinti tėčius prasmingai leisti laiką su vaikais, atkreipti visuomenės dėmesį į skaitymo svarbą ir skaityti kartu su mažaisiais. Radviliškio viešoji biblioteka drauge su Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo biblioteka kviečia tėčius įsitraukti į skaitymo ritualą ir kurti šventišką nuotaiką bibliotekos bendruomenėje. Tėčiai, laukiame Jūsų bibliotekoje!

Liepos mėnesį dalyvavome tradicinėje Radviliškio miesto šventėje. Naudojome edukacinį „Švenčių ratą“.

Bibliotekoje – Kauno valstybinis lėlių teatras

Rugsėjo 5 d. Radviliškio viešosios bibliotekos Konferencijų salėje vyko Tarptautinio pasakų sekimo čempionato „Vieną kartą gyveno...“ gražiausiai sekamų pasakų laikmenos pristatymas.

Tą dieną į biblioteką atvyko gausus būrys pirmokų iš Radviliškio Vinco Kudirkos progimnazijos bei antrokai iš miesto Gražinos pagrindinės mokyklos. Kauno valstybinio lėlių teatro aktoriai pristatė visą mėnesį bibliotekoje veikusią lėlių parodą iš Valerijono ir Stasio Ratkevičių muziejaus fondų. Teatro aktorių parodytas edukacinis spektaklis „Peliukų pasakų dirbtuvėlė“ – autorė ir režisierė Gintarė Radvilavičiūtė – nepaliko abejingų.

Dalyvavusiems renginyje šiltus linkėjimus pirmokams ir kvietimą lankyti bibliotekoje mokslo metų pradžios proga siuntė Viešosios bibliotekos direktorė.

Parodos „Pasakų lėlės“ atidarymas

Spalio 2 dieną Vaikų literatūros skyriuje vyko Biržų krašto tautodailininkės Rimos Jakutienės lėlių parodos „Lėlės iš pasakų“ atidarymas. Autorė pristatė savo parodą ir papasakojo kiekvienos lėlės atsiradimo istoriją, supažindino su lėlių gaminimo technologija ir atsakė į lankytojų rūpimus klausimus. Radviliškio Gražinos pagrindinės mokyklos pradinė klasių moksleiviai klausė autorės pasakojimo ir diskutavo su autore. Pasakų kambaryje veikė vaikų piešinių ir darbėlių parodos iš miesto lopšelių-darželių bei mokyklų. Taip pat ir suaugusiųjų autorių kūrinių parodos.

„Skaitymo skrynia“ Žaislotekoje buvo atversta visus metus. Pasakų kambaryje teatrinių lėlių pagalba buvo pristatomos Vaikų literatūros skyriuje gautos naujos knygos. Naujas ir senas knygas pristatė ir patys vaikai. Visa ši veikla pavadinta „Vaikai – vaikams.“

Visus metus vyko planuotos ir neplanuotos pažintinės ekskursijos į Žaisloteką ir Vaikų literatūros skyrių.

Vartotojų vaikų skaičius

Vartotojai	2024 m.	2023 m.	Skirtumas
VB vaikų literatūros skyriuje iš viso	1417	1327	+90
Iš jų vaikų iki 13 m.	1070	1081	-11
MP iš viso	199		
Iš jų vaikų iki 13 m.	142	129	+13
KP iš viso	1088		
Iš jų vaikų iki 13 m.	672	1021	-349
SVB iš viso	2704		
Iš jų vaikų iki 13 m.	1887	2231	-344

Vaikų apsilankymų skaičius

Vartotojai	2024 m.	2023 m.	Skirtumas
VB vaikų literatūros skyriuje iš viso	35 425	22 295	+13 130
Iš jų vaikų iki 13 m.	26 750	15 068	+11 682
MP iš viso	6 368		
Iš jų vaikų iki 13 m.	4 544	4 604	-60
KP iš viso	25 024		
Iš jų vaikų iki 13 m.	15 456	31 522	-16 066
SVB iš viso	64 896		
Iš jų vaikų iki 13 m.	45 288	51 194	-5 906

Vaikų iki 13 m. lankymosi rodiklis

	2024 m.	2023 m.
Viešojoje bibliotekoje	25	20,6
Miesto padalinyje	32	35,7

Kaimo padaliniuose	23	30,9
Iš viso SVB	24	26,2

Išduota dokumentų skaitytojams vaikams

	2024 m.	2023m.	Skirtumas
VB Vaikų literatūros skyriuje vaikams iki 13 m.	22 295	20 200	+2095
Miesto padalinyje	2 431	1897	+534
Kaimo padaliniuose	16 862	18 239	-1 377
Iš viso SVB	41 588	40 336	+1252

Skaitomumas (vaikų iki 13 m.)

	2024 m.	2023 m.
Viešojoje bibliotekoje	20,1	18,7
Miesto padalinyje	17,1	14,7
Kaimo padaliniuose	25	17,9
Iš viso SVB	22	18,1

8. NETRADICINĖS DARBO FORMOS

Rajono bibliotekose veikia 7 klubai, grupės: VB – Knygos bičiulių „Beržė“, lėlių teatras „Boružėlė“, Šeduvos miesto padalinio „Knygos mylėtojai“, Šaukoto padalinio „Gomerta“ ir 2023 m. atnaujintas Beinoravos padalinyje klubas „Bibliotukas“.

Viešoji biblioteka bendradarbiauja su Vilniaus ir Kauno radviliškėnų bendrijomis, dalyvauja jų sambūriuose. Kraštiečiai ir šių bendrijų nariai geranoriškai ir aktyviai prisideda prie bibliotekos leidžiamo kultūros ir istorijos žurnalo „Radviliškio kraštas“ parengimo. Viešoji biblioteka garsina, pristato kraštiečių kūrybą ir darbus, padeda parengti jų knygas, straipsnius, susitikimus, sveikina jubiliejų progomis ir kita.

Knygos bičiulių klubo „Beržė“ veikla: kiekvienais metais rašomas Knygos mylėtojų klubo „Beržė“ metraštis.

Sausio mėn. įvyko susitikimas su A. Bliznikienės giminaičiais, atvykusiais iš Argentinos lietuviais, organizuotas susitikimas „Gyventi ne vien dėl savęs (prisimenant Antaną Dabulskį)“ su A. Dabulskio žmona – buvusia Radviliškio kultūros namų direktore – Joana Dabulskiene.

Vasario mėn. Radviliškio viešosios bibliotekos Jaunimo studijoje įvyko renginys-protmūšis Dėmesys ir pagarba kalbai, kuris buvo skirtas Lietuvių kalbos dienoms pažymėti. Renginyje dalyvavo Knygos bičiulių klubo „Beržė“ nariai ir Radviliškio turizmo informacijos centro direktorius Saulius Čepaitis. Jie dalyvavo Kraštytyros-leidybos skyriaus bibliotekininkės Vladislavos Šiaudvytienės ir Skaitytojų aptarnavimo skyriaus bibliografinės Jūratės Žemaitienės organizuotoje viktorijoje – atsakinėjo klausimus, susijusius su lietuvių kalba, jos skambiais žodžiais, turtingu žodynu bei kt.

Kovo mėn. vykusi popietė „Žydėjimo šviesa“ buvo pripildyta jausmingų akimirų, įkvėpimo ir estetiškos harmonijos. Renginio metu skambėjo giliausias žmogaus jausenas atspindinčios poetų eilės, kurios kvietė kiekvieną klausytoją sustoti ir įsiklausyti į širdies balsą. Švelnią poezijos atmosferą dar labiau sustiprino mokytojos Zenonos Zakienės muzikiniai kūriniai – subtilios, jautrios melodijos, kurios palietė kiekvieną sielą.

Balandžio mėn. vyko filmo peržiūra pagal P. Širvį. Vėliau nariai dalinosi kelionių įspūdžiais. Beržiečiai mėgsta keliauti. Kelionių įspūdžiais dalijasi kiekvienas, pabuvojęs svetur. Rudeninę popietę, Nacionalinės bibliotekų savaitės metu, Kraštytyros-leidybos skyriuje įvyko šiltas ir jaukus susitikimas su karikatūristu, grafiku, literatu, inžinieriumi Amalijumi Narbutu. Jis susirinkusiems pasakojo apie ryškiausią savo gyvenimo akimirką, dalijosi prisiminimais apie Radviliškį, kai su tėvais čia gyveno, mokėsi, lankė Muzikos mokyklą.

Gruodžio viduryje Viešojoje bibliotekoje vyko jauki ir prasminga Advento popietė „Ramybės metas – Adventas“, kurią organizavo knygos bičiulių klubas „Beržė“. Renginį vedė klubo pirmininkė Janina Kaučikienė, o šventiškai nusiteikusi bendruomenė susirinko dalytis Advento ramybe, apmąstymais ir muzika. Radviliškio klebonas Edvardas Zeidotas kalbėjo apie Advento laikotarpio svarbą, ragindamas susitelkti į dvasinį pasiruošimą Kalėdoms, išlaikyti ramybę ir skleisti gerumą. Jo šiltas ir įkvepiantis žodis pasiekė kiekvieno dalyvio širdį, kviesdamas apmąstyti, kas yra tikrosios vertybės šiame laikotarpyje. Popietę papuošė ansamblio Pasagėlė, kuriam vadovauja Roma Apšegienė, koncertas. Kolektyvas atliko jautrias dainas ir liaudies kūrinis, suteikdamas renginiui ypatingo šilumos ir jaukumo. Renginio vedėja Janina Kaučikienė taip pat kvietė knygos bičiulių klubo Beržė narius pasidalinti mintimis apie šventinį laikotarpį.

Popietė baigėsi bendrais palinkėjimais, šiltais padėkos žodžiais ir klebono E. Zeidoto palaiminimu. Knygų klubo „Beržė“ pirmininkė Janina Kaučikienė nuo viso klubo narių kiekvienam bibliotekos skyriui įteikė simbolinę dovanėlę, sveikindama Šv. Kalėdų proga. Šis gestas atspindėjo dėmesį bendruomenei ir norą puoselėti šilumą bei vienybę švenčių laikotarpiu. Dovanėlės ne tik pradžiugino darbuotojus, bet ir sukūrė jaukią atmosferą, skatinančią bendradarbiavimą ir šventinį džiaugsmą.

Klubo „Beržė“ nariai mėgsta keliauti. Vasarą organizuota išvyka į gamtą, o rudenį organizuota ekskursija po Radviliškio rajoną. Aplankyta Šiaulėnų muziejus, koplytėlė. Susitikta su nuoširdžiu Šiaulėnų parapijos klebonu. Prie arbatos puodelio bendrauta su buvusiu Lizdeikos gimnazijos direktoriumi J. Varkulevičiumi, skanautas medų pas bitininką Ž. Japertą, lipdytos vaško žvakes.

Daugėlaičių padalinyje įkurtas būrelis „Adatėlė“. Ši veikla tęsiasi vienuolika metų, kuri yra atvira visiems susidomėjusiems bibliotekos lankytojams. Būrelį lanko įvairių profesijų ir pomėgių moterys. Čia jas vienija noras kiekvieną laisvą minutę kuo nors praturtinti. Svarbu ne tik tai, ar mes tinkamai atlikome užduotį, bet ir tai, ką ši užduotis įnešė į mūsų tarpusavio santykius. savęs pažinimui bei tobulinimui. Būrelio pagrindinė veikla: rankdarbiai, kūrybiniai darbai, edukacijos.

Knygos mylėtojų klubas Šeduvos bibliotekoje gyvuoja jau 26-erius metus. Įkurtas 1999 metais, tuo metu bibliotekoje dirbusios Reginos Juknienės iniciatyva. Per tiek metų jau pasikeitė narių sudėtis, daugelio jau nebeturime tarp mūsų. Knygos mylėtojų klubo veikloje dalyvauja 12 bibliotekos skaitytojų. Veikla susijusi su knygos ir skaitymo populiarinimu: rengiami knygų pristatymai, aptarimai ir kt. Klubo nariai dalyvauja ir kituose bibliotekos renginiuose. Per 2024 metus suorganizuoti 4 renginiai: „Lietuvių literatūroje atrandame save“, „Asmenybė, kurią pažinojo ir akademikas ir beraštis“, skirta J. Vaižgantui, „Arbatos gėrimas su klasikais“ ir „Perskaitytų knygų derlius“.

Šiaulėnų bibliotekoje 2023 m. spalio 5 d. įsikūrė rankdarbių klubas „Mėletėlė“, kuris 2024 metais tęsė savo veiklą. Buvo surengti edukaciniai užsiėmimai: „Lankstymas iš popieriaus“, kurio metu susipažinta su origami technika ir „Senus laikraščius ir žurnalus paverskime daiktais“, kurio metu sukome virvutes iš laikraščių, po to pynėme puodukus, vazas bei kitus daiktus. Edukacijoje „Išskutinėk velykinį margutį“ susipažinome su margučių skutinėjimo technika. „Margučių marginimas vašku“ šiai technikai buvo skirti du užsiėmimai.

Didžiausias dėmesys buvo skiriamas siuvinėjimui. Buvo sumanyta išsiuvinėti esamų ir išnykusių kaimų pavadinimus ir juos sujungti į vieną bendrą darbą.

Klubas daug prisidėjo ruošiant parodą „Iš močiucių skrynių“ kuri buvo eksponuojama Šiaulėnų krašto muziejuje. Buvo surinkta atvirukų, rūbų, siuvinėtų darbų, rankšluosčių ir kita.

Vykstant muziejų dienai mūsų klubo moterys vykdė įvairias edukacijas prie muziejaus. Tai ir sviesto mušimo, sodų vėrimo, siuvimo, mezgimo, virtinių gaminimo, juostų rišimo ir kitas edukacijas. Ruošiantis pristatyti siuvinėjimo darbą, apie kurį rodė LRT televiziją reikėjo sugalvoti ne tik kaip pristatyti jį bet ir kaip papuošti erdves. Net du užsiėmimai buvo skirti paukštelių iš žolynų rišimui. Jie vyko tai vienos tai kitos klubo narės namų kiemuose, nes gaminant paukštelių atsiranda daug atliekų.

Rudenį klubo moterys vykdavo pas nares į bulviakasį, kur ne tik padėdavo kasti bulves, bet ir kartu gamindavo cepelinus, kugelį ar kitus patiekalus.

Dar vienas edukacinis užsiėmimas buvo piešimas augalais. Piešėme prisirinkę augalų, po to tušinuku pagražinome ir pagaminome atvirukus kuriuos panaudojome ruošdamos Kalėdinį lauknešėlį vienišioms seneliams. Buvo numegzta šiltų kojinių, prikepta meduolių ir pasveikinti senoliai.

Rudenį, naudojant makrame rišimo techniką, buvo gaminami žaisliukai kuriais puošėsi bibliotekos bei miestelio aikštėje klubo „Mėletėlė“ eglutė.

Organizuotos išvykos į teatrą, Mockaičiuose vykstančius kasmėnesinius teatro pavakarius, Baisogalos kultūros centre vykstančius spektaklius. Klubas aplankė ir Tytuvėnų vienuolyną. Aptarinėjo knygas, prisijungė prie bibliotekos renginių „Sustabdyta minutė – knygai“, „Žalia šviesa gyvenimui“ ir kt.

Jau keturiolika metų Šaukoto bibliotekoje veikia **Knygos mylėtojų klubas „Gomerta“**, kuris vienija 11 narių. Klubo nariai aktyviai dalyvauja bibliotekos organizuojamuose renginiuose, įsitraukė į Vasaros skaitymo iššūkį „Vasara su knyga 2024“, dalyvavo Šiaurės šalių literatūros savaitės garsiniuose skaitymuose. Kartu aptarėme naujai perskaitytas knygas, susipažinome su rašytojo R. Granausko ir poetės D. Teišerskytės gyvenimais ir kūryba.

Svarbu ne vien tik skaityti, bet ir plėsti savo akiratį. Todėl aktyviai dalyvauta kultūrinėje veikloje.

Lankytasi spektakliuose: Radviliškio kultūros centre aplankėme spektaklius „Valentino ragai“ (sukurtą pagal novelistės E.Pranevičienės noveles „Apleistas kapas“ ir „Valentino ragai“) bei Lietuvos Nacionalinio dramos teatro spektaklį „Sieros magnolijos“. Dalyvavome ir Baisogalos kultūros centro profesionalių teatrų festivalyje „Medunešis“. Ten žiūrėtas Klaipėdos jaunimo teatro dokumentinis spektaklis „Miškelis“, skirtas pagerbti praeities aukų atminimui, prisimenant žudynes Rainiuose. Kelmėje teatrų festivalyje „3, 2, 1...“, kuris buvo skirtas pagerbti profesorės I.Vaišytės atminimą, žiūrėtas Šiaulių Valstybinio dramos teatro spektaklis „Už durų“.

Aplankyti kino filmai: Šiauliuose kino teatre „Atlantis Cinemas“ kino filmas „Irklaish per Atlantą“ ir Radviliškio kultūros centre kino filmas „Prezidentas“ apie kadenciją baigusį prezidentą V. Adamkų.

Dalyvauta parodos „VYTAUTAS TOMKUS – aktorius, fotografas, dailininkas“ atidaryme ir prisiminimų vakare Radviliškio kultūros centre bei tarptautiniame poezijos festivalyje „Poezijos pavasaris 2024“ Pašūšvio Visų Šventųjų bažnyčioje.

Žaisloteka

Žaisloteka įsikūrusi bibliotekos 1-ajame aukšte. Patalpų plotas – 61,4 kvadratiniai metrai. Pasakų kambarys – 15,4 ir Šeimos kambarys – 5,5, Žaisloteka – 35, pagalbinės patalpos (sandėliukas žaislams) – 5,5.

Patalpos šviesios, erdvios. Šeimos kambaryje yra kriauklė, šiltas ir šaltas vanduo. Šiais metais perdažytos sienos Pasakų kambaryje ir Žaislotekoje, senoji kiliminė danga pakeista į laminatą, nupirkti 2 nauji kilimai. Šeimos kambaryje yra nauja maitinimo kėdutė vaikų maitinimui ir komoda.

2024 m. Žaislotekoje žaidė 475 vartotojai, kurie apsilankė 7849 kartų. Iš viso suorganizuoti 107 renginiai.

Tęsėsi skaitymo skatinimo projektas pas socialinius partnerius. Miesto lopšelyje-darželyje „Eglutė“ „Gandriukų“ ir „Želmenėlių“ grupėse bibliotekininkės Kamishibai pasakojimo būdu sekė L. Žutautės kūrinį „Kakė Makė ir dantukų fėjos puota“. Buvo pristatytos knygelės apie dantukų priežiūrą, vaikai spalvino sveikus ir šiek tiek bakterijų jau paliestus dantukus, dantų pastą.

2024 metais toliau vyko bendradarbiavimas su socialiniais partneriais – miesto lopšelio-darželio „Eglutė“ „Gandriukų“ ir „Želmenėlių“, lopšelio-darželio „Kregždutė“ „Drugelių“ bei lopšelio-darželio „Žvaigždutė“ „Viščiukų“ grupėmis. Dalyvavome bendruose skaitymą skatinančiuose projektuose.

Startavo 4 laida „Skaitykų būrelis“. Veikla prasidėjo nuo lapkričio mėnesio pradžios. Taip populiariuom projektą „Knygų startas“.

Liepos mėnesį apsilankė Žaislotekos rėmėjos Elonos Vaišnienės sūnus Gintaras Vaišnis su savo šeima. Susitikti su juo atvyko buvusi bibliotekos direktorė Aldona Januševičienė, žurnalo „Radviliškio kraštas“ redaktorė Gražina su vyru Jonu, dabartinė įstaigos direktorė Violeta Šukaitienė,

Žaislotekos darbuotojos Jolanta ir Audronė. Svečiams pravesta ekskursija po biblioteką, jie žiūrinėjo Žaislotekos metraščius, lentynėlę, kurioje puikuoja pirmieji gerb. E. Vaišnienės atsiųsti žaislai bei žaidimai. Vėliau svečiai darbuotojų buvo palydėti į senąsias miesto kapines, kur ilsisi jų artimieji.

Lapkričio mėnesį įvyko Žaislotekos bičiulės, radviliškietės Žydros Jomantienės autorinės darbų parodos „Paslaptingas lėlių pasaulis“ atidarymas ir pristatymas. Jame dalyvavo Radviliškio Gražinos pagrindinės mokyklos 1a ir 1b klasių moksleiviai su mokytojų padėjėjomis Vigilija Pikeliene ir Sandra Nekrošiene, Žaislotekos lankytojai ir svečiai. Autorė susirinkusiems pristatė pirmąsias savo vaikystės – rištines lėles, kurios padarytos iš medžiagų skiaučių. Daugelis Ž.Jomantienės parodos darbų sukurti iš antrinių, gamtos žaliavų, ir pagal pasakas: senąsias, gerai žinomas („Pagrandukas“, „Trys paršiukai“, „Katinėlis ir gaidelis“ bei kt.) ir naujas, sukurtas dabartinių autorių. Tai –Vytauto V.Landsbergio „Pūkis ir juokutis“, „Obuolių pasakos“, E.Daciūtės „Pasakojimas apie katiną ir tulpę“, N.Kinnear „Kaip kiškis mokėsi drąsos“. Parodoje knygų iliustracijos tarsi atgyja, ateina pas vaiką į svečius ir kviečia jį sukurti savo pasaką. Pasaką savaip... Visa tai lavina vaikų vaizduotę, skatina skaityti. Sukurtus minėtų pasakų maketus bibliotekininkės naudoja sensoriniams skaitymams. Užsiėmimo metu vaikai, padedami parodos autorės, patys darėsi rištines lėles iš siūlų, žaidė su jomis. Autorė susirinkusiems parodė relikviją – senelio jos tėčiui iš vokiečių okupacijos parvežtą žaislą – mėlyną mašinėlę-švilpuką. Dar Ž.Jomantienės sūnaus iš duonos gaminių užspaustuko padarytą arkliuką.

2024 metais vėl gražiai žaislotekoje bendravome su Gražinos pagrindinės mokyklos lavinamųjų klasių bei VDM (visos dienos mokyklos) mokiniais. Žaislotekos lankytojų pamėgtos vykdomos edukacijos „Tvarus skaitymas“ papildytos naujai sukurtais darbais. Jos vyko istorijų pasakojimais, naudojant iš antrinių žaliavų padarytą pasakų knygą, namelio ir miško bei buitinės aplinkos maketus.

2024 m. žaislotekoje vyko gana nemažai pavienių autorių kūrinių parodų. Veikė vaikų piešinių ir darbėlių parodos iš miesto lopšelių-darželių bei mokyklų.

„Skaitymo skrynia“ Žaislotekoje buvo atversta visus metus. Pasakų kambaryje teatrinių lėlių pagalba pristatomos Vaikų literatūros skyriuje gautos naujos knygos. Naujas ir senas knygas pristatė ir patys vaikai.

9. MOKAMOS PASLAUGOS

Mokamos paslaugos bibliotekoje:

- Skaitytojo pažymėjimo (plastikinio) ir jo dublikato išdavimas;
- dokumentų kopijavimas, skenavimas ir spausdinimas;
- spalvotas spausdinimas lazeriniu spausdintuvu;
- spausdinimas juodai baltu rašaliniu spausdintuvu VB ir padaliniuose;
- spalvotas spausdinimas rašaliniu spausdintuvu;
- skenavimas;
- duomenų įrašymas: CDR, CDRW, DVDR, DVDRW, FDD, kitose laikmenose;
- įrišimo paslaugos;
- laminavimas;
- delspinigiai;
- tarpbibliotekinio abonemento paslauga nemokama, skaitytojas moka už pašto paslaugas;
- fakso paslaugos;
- spausdinimas juodai baltu lazeriniu spausdintuvu;
- konferencijų salės nuoma (su įranga ar be jos);
- masažiniai krėslai gyventojų poreikiams.

Mokamas paslaugas (kopijavimo) teikė ir padaliniai, kuriuose yra įsikūrę VIPT.

Už mokamas paslaugas iš viso gauta 4 000 €

Radviliškio rajono savivaldybės viešoji biblioteka teikia šias nemokamas paslaugas:

- Dokumentų išdavimas į namus;
- Galimybė rezervuoti bei užsisakyti spaudinius internetu (būtinai skaitytojo pažymėjimas, slaptažodis – pavardė);
- Galimybė prasižinti knygų skolinimosi laiką internetu;
- Priminimų bei raginimų siuntimas į skaitytojų el. pašto dėžutes;
- Konsultavimas kaip naudotis informacijos paieškos priemonėmis;
- Naudojimas spaudiniais Periodikos skaitykloje;
- Atsakymas į užklausas žodžiu, telefonu, el. paštu (Klausk bibliotekininko);

- Interneto paslaugos;
- Galimybė naudotis užsienio kalbų skaityklos ir fonotekos paslaugomis;
- Ekskursijos po biblioteką. Renginiai ir meno parodos;
- Galimybė naudotis EBSCO Publishing , LITLEX duomenų bazėmis, Nacionalinės bibliografijos duomenų banku, Suvestiniu katalogu LIBIS;
- Galimybė gražinti knygas, kai biblioteka nedirba;
- Fotopaslauga

10. BIBLIOTEKOS ĮVAIZDŽIO FORMAVIMAS

Per ataskaitinį laikotarpį, pasinaudojant bibliotekos turima leidybos teise ir galimybėmis, stengtasi tęsti ankstesnę redaktoriaus veiklą, ją siejant su laiko aktualijomis ir bendrais Viešosios bibliotekos uždaviniais, per leidžiamus leidinius gerinant VB įvaizdį, garsinant jos veiklą, savąjį kraštą, saugant ir pristatant kultūros ir istorijos paveldą, šviečiant visuomenę, prisidedant prie kraštotyrinės medžiagos kaupimo bei sklaidos, bibliotekos projektų įgyvendinimo, telkiant kraštiečius bendrystei gimtinės labui.

Per ataskaitinį laikotarpį atlikti Kraštotyros-leidybos skyriaus redaktoriaus darbai

Sudarytas, išleistas VB kultūros ir istorijos žurnalo „Radviliškio kraštas“ 2024 m. nr. 1 (39): numatytos temos, rasti autoriai, suredaguoti, kai kurie parašyti straipsniai, atrinktos nuotraukos, ištaisytos korektūros, pajvairintas dizainas, rubrikos, parengtas leidybai.

Sudaryti, išleisti LBD Radviliškio skyriaus kaspusmetinio laikraščio „Mes“ 2024 m. nr. 71 ir nr. 72: numatytos temos, rasti autoriai, suredaguoti, kai kurie parašyti tekstai, atrinktos nuotraukos, ištaisytos korektūros, parengta leidybai.

Redaguota ir išleista „Radviliškio krašto 2014–2023 metų publikacijų bibliografinė rodyklė“.

Padėta renkant medžiagą (papildant informaciją ir renkant nuotraukas) ir suredaguotas bei bibliotekoje išleistas VB Kraštotyros-leidybos skyriaus albumas apie Radviliškio muzikos mokyklą, kuri 2024 m. minėjo 60 metų savo veiklos sukaktį. Taip pat parengtas straipsnis ir išspausdintas žurnale „Radviliškio kraštas“.

Suredaguota ir išleista Viešosios bibliotekoje knyga „Žėrinti spalvų paletė. Menininkai ir meno puoselėtojai Radviliškio rajone“ (2024).

Suredaguota 2023 metų VB veiklos ataskaita.

Suorganizuotas „Bibliotekininkų miškasodis“. Tai viena iš VB veiklų, skatinančių tvarumą. Bendradarbiauta su Radviliškio miškų urėdijos atstovais, paruoštas plakatas, o vėliau ir straipsnis bibliotekos svetainei, „Feisbukui“ bei spaudai. Dalyvauta ir kitose Viešosios bibliotekos vykdomose tvarumo veiklose, rengti informaciniai pranešimai.

Pagal poreikį redaguoti VB ir jos skyrių, pavienių darbuotojų tekstai, dokumentai, raštai, projektai, prireikus sukurti dalykiniai, proginiai ir kitokie įvairūs tekstai.

Esant poreikiui, fotografuoti renginiai: VB edukacijos ir kt. veiklos; retais atvejais ir Knygos bičiulių klubo „Beržė“ susitikimai.

Dalyvauta VB renginiuose, jie atspindėti VB internetinėje svetainėje ir FB paskyroje bei spaudoje.

Pagal poreikį redaguoti VB ir jos padalinių tekstai, raštai, kurti įvairūs dalykiniai ir proginiai tekstai (padėkos jubiliejams ir renginių bei parodų autoriams, in memoriam įžymiems kraštiečiams).

Redagavimo pagalba teikta bibliotekos darbuotojams, rašantiems projektus, informaciją spaudai, kitus tekstus.

Palaikyti ryšiai su kraštiečiais Vilniuje, Kaune, kitur: keistasi informacija, tartasi dėl tolesnio bendradarbiavimo, rašyti sveikinimai jubiliejų progomis, nekrologai ir kt.

Prisidėta prie kraštotyros fondo gausinimo – gautos dovanų kraštiečių knygos.

Rengtas tekstas informaciniam stendui, kuris stovi prie Radviliškio Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčios, įgyvendinant VB projektą „Išnykęs ir dingstantis paveldas: Radviliškio bažnyčia“.

Redaguoti VB ir jos padalinių projektinių renginių plakatai, informacinės skrajutės, rašyti straipsniai ir kt.

Organizuotas žurnalo „Radviliškio kraštas“ 20 metų jubiliejinis renginys, rengtas pristatymo pranešimas. Pradėta rinkti medžiaga būsimajam 2025 m. žurnalui, bendrauta su kraštiečiais, ieškota naujų straipsnių autorių, kilusių iš Radviliškio miesto ar rajono.

Kartu su Kraštotyros-leidybos skyriumi rašytas projektas „Knygos ženklo kūrimas ir įprasminimas“.

Suorganizuotos 2 kraštiečių darbų parodos (Marijos Jaraminaitės-Burneikienės vieno paveikslo paroda „Žolinė“ ir Lauros Baltijutės vieno paveikslo paroda „Transformacijos“, kuriomis siekiama ne tik garsinti mūsų krašto menininkus, bet ir didinti Viešosios bibliotekos veiklą sklaidą netradicinėmis parodomis.

Per ataskaitinį laikotarpį atlikti Kraštotyros-leidybos skyriaus maketuotojo-dizainerio darbai

- Bibliotekoje buvo sumaketuotas „Radviliškio kraštas“ 2024 m. nr. 1 (39): iš redaktorės gauta visa informacija buvo sumaketuota ir pateikta spaustuvei.
- Parengta ir atspausdinta bibliotekoje „Radviliškio krašto“ 2014–2023 metų publikacijų bibliografinė rodyklė.
- Parengtas Bibliotekininkų skyriaus laikraščio „Mes“ nr. 71 maketas: numerio maketavimas bei laikraščio atspausdinimas bibliotekoje.
- Parengtas Bibliotekininkų skyriaus laikraščio „Mes“ nr. 72 maketas: numerio maketavimas bei laikraščio atspausdinimas bibliotekoje.

- Sumaketuotas ir išleistas Viešojoje bibliotekoje Kraštotyros-leidybos skyriuje leidinys „Žėrinti spalvų paletė Menininkai ir meno puoselėtojai“.
- Sumaketuoti plakatai (187 skirtingų). Plakatai buvo skirti Viešosios bibliotekos įvairiems renginiams viešinti, svarbios informacijos perteikimui, paskelbtoms akcijoms.
- Sumaketuotos skrajutės (5 skirtingos). Skirtos didesniems Viešosios bibliotekos organizuojamiems renginiams, knygų pristatymams.
- Sumaketuoti elektroniniai atvirukai šventėms (5 skirtingi). Kalėdiniai sveikinimai skirti Polekėlės globos namų gyventojams (30 skirtingi). Sumaketuoti darnaus vystymosi tikslų atvirukai (17 skirtingi).
- Sumaketuoti kvietimai (6 skirtingi). Bibliotekoje organizuotiems renginiams buvo maketuoti elektroniniai kvietimai.
- Sumaketuotas projekto „Išnykęs ir dingstantis paveldas: Radviliškio bažnyčia“ informacinis standas.
- Kaupiamas nuotraukų archyvas (DEZE). Dalyvauta įvairiuose bibliotekos renginiuose, kurių metų renginiai buvo įamžinti fotonuotraukomis. Jos yra kaupiamos ir sisteminamos fotonuotraukų archyve.
- Nuolatos tvarkoma internetinė Viešosios bibliotekos svetainė ir Viešosios bibliotekos „Facebook“ paskyra. Viešinami renginių plakatai, talpinami straipsniai, Viešosios bibliotekos ir struktūrinių padalinių informacija apie vykusius renginius.
- Projektai, kuriuose buvo maketuojama reikiama reklama:
- Projektas **„Žėrinti spalvų paletė. Menininkai ir meno puoselėtojai Radviliškio rajone“**;
- Projektas **Tarptautinis pasakų sekimo čempionatas „Vieną kartą gyveno...“**;
- Projektas **„Išnykęs ir dingstantis paveldas: Radviliškio bažnyčia“**;
- Projektas **„Generolas P. Plechavičius Čiutelių palivarke“**;
- Projektas **„Sveikatos stiprinimo terapija knygų namuose“**.

10.1. Bibliotekos darbuotojų straipsniai

Rajono ir respublikos leidiniams („Tarp knygų“, „Šiaulių kraštas“, „Radviliškio naujienos“, „Radviliškio kraštas“ ir kt.) VB ir jos padalinių darbuotojai rašė ar pateikė informacijų bei fotonuotraukų apie Viešosios bibliotekos bei jos padalinių veiklą. Informacija teikta į internetinius puslapius www.radviliskionaujienos.lt, www.radviliskis.lt, www.radviliskiokraštas.lt, www.regionunaujienos.lt, <http://siauliuregionobibliotekos.blogspot.com>, www.etaplus.lt ir kt.

11. INFORMACINĖ VEIKLA

LIBIS PĮ diegimas Elektroninių paslaugų duomenys

Radviliškio viešojoje bibliotekoje veikia naujoji LIBIS sistema, skirta skaitytojų aptarnavimui. 2024 m. internetu vartotojai užsisakė 1178 knygas ir rezervavo 2018 knygas.

Skyriuje skaitytojai yra skatinami naudotis interaktyviomis bibliotekos paslaugomis. 2024 m. skaitytojai per savitarnos įrenginį pasiėmė 115 dokumentų ir tiek pat jų grąžino. 2196 skaitytojai pasinaudojo dokumentų grąžinimo įrenginiu (DGĮ).

Knygomato panauda

Ši paslauga suteikia bibliotekos skaitytojams galimybę leidinius skolintis paprasčiau ir patogiau – užsisakius knygą, iš Knygomato ją galima atsiimti bet kuriuo paros metu. Biblioteka knygomatu pradėjo naudotis nuo 2023 m. lapkričio 6 d. Per 2024 metus juo pasinaudojo 161 skaitytojų (išduota 225 dokumentų).

Informacinis fondas (kraštotyros, užsienio kalbų, fonotekos fondų formavimas ir veikla)

Katalogų ir kartotekų sistema.

Skyriuje esantys kortelių katalogai ir kartotekos neberedaguojami. Kortelių:

abėcėliniai lietuvių ir rusų kalbų katalogai;

antraščių kartotekos lietuvių ir rusų kalbomis;

sisteminis katalogas.

Skaitytojų skyriaus aptarnavimo skyriaus kortelių kataloguose yra apie 96000 kortelių.

Sukurta 2113 straipsnių, publikuotų regioninėje spaudoje, įrašų ir nusiųsta į jungtinį LIBIS katalogą.

FONDAS

Bendras fondas 71227 fiz. vnt.

Fondo apyvartos rodiklis 0,38.

Abonementas - 50309 vnt., 44985 pav.

Fonde yra grožinės literatūros 27106 fiz. vnt., 53,9 %.

Fonde yra šakinės literatūros 23203 fiz. vnt., 46,12 %.

Fonde yra periodinių leidinių 3 fiz. vnt. žurnalų.

Vienam skaitytojui tenka 42 fiz. vnt. knygų.

Per metus skyrius gavo 950 fiz. vnt. dokumentų.

Per metus gauta grožinės literatūros 641 fiz. vnt. knygų.

Per metus gauta mokslo populiariosios (šakinės) 309 fiz. vnt. knygų.

Gauta dokumentų iš viso už 12130,22 € sumą.

Vienam skaitytojui naujiems spaudiniams įsigyti teko 10,03 €.

Nurašyta spaudinių 1023 fiz. vnt., 722 pavadinimų.

Iš jų nurašyta knygų 1002 fiz. vnt., 719 pavadinimų .

Nurašyta susidėvėjusių ir vartotojų sugadintų dokumentų -923 fiz. vnt, praradusių aktualumą – 99 fiz. vnt., vartotojų prarastų dokumentų – 1 fiz. vnt.

Abonemento fondo apyvartos rodiklis 0,40.

Periodikos fondas 8181 fiz. vnt., 199 pavadinimų

Fonde yra 8005 fiz. vnt. žurnalų ir 170 kompl. laikraščių.

Fonde yra grožinės literatūros 200 fiz. vnt.

Fonde yra šakinės literatūros 7981 fiz. vnt.

Per metus gauta periodinių leidinių 1458 fiz. vnt.

Periodinių leidinių gauta už nėra duomenų.

Nurašyta 0 fiz. vnt. dokumentų.

Nurašyta 0 fiz. vnt. dokumentų, praradusių aktualumą .

Periodikos fondo apyvartos rodiklis 0,65.

Informacinis fondas 8034 fiz. vnt., 5912 pav.

Fonde yra knygų 5915 fiz. vnt.

Fonde yra grožinės literatūros 154 fiz. vnt., 1,9 %.

Fonde yra šakinės literatūros 7880 fiz. vnt., 98,1 %.

Fonde yra periodinių leidinių 1132 fiz. vnt.

Vienam skaitytojui tenka 23 fiz. vnt. knygų .

Per metus skyrius gavo 17 fiz. vnt. dokumentų.

Per metus gauta grožinės literatūros 0 fiz. vnt. knygų.

Per metus gauta mokslo populiariosios (šakinės) 17 fiz. vnt. knygų

Dokumentų gauta iš viso už 494,36 €.

Vienam skaitytojui naujiems spaudiniams įsigyti teko 1,92 €.

Nurašyta spaudinių 120 fiz. vnt., 116 pavadinimų.

Iš jų nurašyta knygų 118 fiz. vnt, 114 pavadinimų.

Nurašyta susidėvėjusių ir vartotojų sugadintų dokumentų 120 fiz. vnt.

Informacinio fondo apyvartos rodiklis 0,17.

Užsienio kalbų fondas 533 fiz. vnt., 459 pav.

Fonde yra grožinės literatūros 4 fiz. vnt., 0,75 %

Fonde yra šakinės literatūros 529 fiz. vnt., 99,2 %

Fonde yra periodinių leidinių 0 fiz. vnt.

Per metus skyrius gavo 0 fiz. vnt. knygų.

Per metus gauta grožinės literatūros 0 fiz. vnt. knygų.

Per metus gauta mokslo populiariosios (šakinės) 0 fiz. vnt. knygų.

Knygų gauta iš viso už 0,00 €.

Vienam skaitytojui naujiems spaudiniams įsigyti teko 0,00 €.

Nurašyta spaudinių 0 fiz. vnt., 0 pav.

Iš jų nurašyta knygų 0 fiz. vnt., 0 pav.

Iš jų nurašyta praradusių aktualumą žurnalų 0 fiz. vnt., 0 pav.

Užsienio kalbų fondo apyvartos rodiklis 0,073.

Fonotekos fondas 4170 fiz. vnt. 844 pavadinimai

Fonotekos fondo apyvarta 0,045.

Skaitytojų dovanos fondui

Radviliškio miesto bei rajono gyventojai ir bibliotekos skaitytojai šiemet dovanojo bibliotekai 4302 knygas.

Į susidėvėjusias knygas pakeista – 151 fiz. vnt.

Abonementui skirta – 287 fiz. vnt.

Vaikų sk. skirta – 24 fiz. vnt.

Struktūriniais padaliniais skirta – 246 fiz. vnt.

Senujų knygų fondui skirta – 5 fiz. vnt.

Nunešta į miesto knygų namelius – 3735 fiz. vnt.

Knygrišiui įrišta atiduota – 13 fiz. vnt.

Siekiant prailginti knygos skaitymo laiką, skaitomiausios knygos buvo aplenkiamos. V. Maceikienė aplenkė 448 fiz. vnt. naujų knygų, R. Zavadskienė aplenkė 322 fiz. vnt. naujų knygų. Iš viso buvo aplenkta 770 fiz. vnt. knygų.

Informacija apie naujas knygas buvo publikuojama bibliotekos svetainėje ir „Facebook“ paskyroje. Per metus paruošta 13 naujų knygų reklamų. Skaitytojų pageidavimu taip pat buvo paskelbta ir 13 naujų knygų sąrašų PDF formatu.

Fondo apsauga

Knygų apsauga: į knygas klijuojamos magnetinės apsaugos juostelės, rankines bei krepšius skaitytojai turi galimybę palikti saugojimo kameroje, darbo dienomis veikia rūbinė, įrengta fondo apsaugos vartelių signalizacija, skyriaus patalpos filmuojamos.

Dalis naujų knygų apvelkamos plėvele. Tokią knygą skaitytojai perskaito net iki 5 kartų daugiau negu neapvilktą. 2024 m. taip apvilktą buvo 770 knygų. Suplyšusios knygos atiduodamos knygrišiui įrišti. Tokių knygų buvo 13 vnt.

Retų dokumentų saugojimas: visos vertingos knygos – enciklopedijos, žodynai, žinynai, brangios knygos į namus neišduodamos.

Bibliografinis informacinis vartotojų aptarnavimas

Atsakyta į bibliografinių užklausų – 7 336

Iš jų:

276 paieškos EBSCO duomenų bazėje;

685 paieškos INFOLEX duomenų bazėje;

75 užklauso, pateikta per „Klausk bibliotekininko“ paslaugą.

Bibliografinės užklauso pagal skyrius:	7336
Bendrasis skyrius	1066
Filosofija, psichologija	445
Religija, teologija	113
Visuomenės mokslai	1956
Gamtos mokslai	46
Taikomieji mokslai, medicina, technika	461
Menas, fotografija žaidimai, sportas	215
Kalbotyra, filologija, literatūros mokslas	92
Grožinė literatūra	2472
Geografija, biografijos, istorija	470

Bibliografinės užklauso pagal pobūdį	7336
Tikslinamųjų	3213

Adresinių	1976
Teminių	2147

2024 m. skaitytojams buvo suteikta 628 konsultacijos (129 val. 15 min.)

Vartotojų mokymai

Skaitytojų kompiuterinio raštingumo mokymas

Buvo suteiktos 28 kompiuterinio raštingumo konsultacijos, 307 gyventojams.

Iš jų medijų ir raštingumo tema –19 mokymų, 287 gyventojams.

Radviliškio viešoji biblioteka ir jos struktūriniai padaliniai kvietė gyventojus į „Skaitmeninės savaitės 2024“ (angl. ALL DIGITAL Weeks) mokymus.

Spalio mėnesį minint medijų ir informacinio raštingumo (MIRKT) savaitę, Radviliškio rajono savivaldybės viešojoje bibliotekoje buvo surengti mokymai „Dirbtinis intelektas (DI)“, į kuriuos buvo kviešti įvairaus amžiaus skaitytojai, taip pat vyko antrus metus Lietuvos viešųjų bibliotekų organizuojamas orientacinis žygis „Taigi viską žinau...“.

Edukacijos

2024-02-09 „Knygos kelias“ edukacija. Alksniupių mokyklos 3–4 klasių moksleiviai (19 asmenų).

2024-03-13 „Knygos kelias“ edukacija. Radviliškio Vinco Kudirkos progimnazijos 3 klasės moksleiviai (26 asmenų).

2024-03-19 „Knygos kelias“ edukacija. Šeduvos gimnazijos 7 ir 8 klasių moksleiviai (11 asmenų).

2024-04-19 „Knygos kelias“ edukacija. Radviliškio Pažinimo licėjus 5 ir 7 klasių moksleiviai (19 asmenų).

2024-07-02 „Knygos kelias“ edukacija. Vaikų vasaros dienos stovykla (20 asmenų).

2024-11-06 „Knygos kelias“ edukacija. Vaižganto progimnazija 6 klasės moksleiviai (24 asmenų).

2024-12-20 „Knygos kelias“ edukacija. Gražinos pagrindinės mokyklos 7 klasės moksleiviai (22 asmenų).

Skaitytojų aptarnavimo skyriuje buvo pravestos 3 ekskursijos 73 svečiams. Svečiai iš Joniškio bibliotekos, iš Gruzijos, Lenkijos, Ukrainos.

Elektroninės paslaugos

Viešosios bibliotekos internetinės svetainės www.radviliskiobiblioteka.lt lankomumas:

2024 m. bibliotekos svetainės lankytojai

	Naudotojai	Seansai	Puslapiai
Iš viso	7185	81815	33988

Socialinių tinklų lankymas:

VB „Facebook“ puslapis patinka: 1700

„Instagram“ puslapio sekėjai: 251

„Rvb renginiai“ „Facebook“ paskyros draugai: 1171.

Viešosios bibliotekos interneto prieigos seansų skaičius 3036

Bevielės viešosios prieigos (WIFI) prisijungimų skaičius 7077.

iš viso – 10113.

2024 m. viešosios bibliotekos automatinėje informacinių užklausų paslaugos „Klausk bibliotekininko“ sistemoje gautos 75 užklausos, į kurias atsakė Skaitytojų aptarnavimo skyriaus darbuotojos. Užklausos daugiausia susijusios su skaitytojų pageidaujamų dokumentų paieška, užsakymu ir rezervavimu, išduotų dokumentų grąžinimo termino pratęsimu. 74 skaitytojų pateiktos užklausos buvo įvykdytos, 1 buvo atmesta skaitytojo prašymu.

12. KRAŠTOTYROS VEIKLA

Vienas iš Radviliškio viešosios bibliotekos darbo barų yra kraštotyra ir leidyba. Svarbiausia šio darbo misija – suteikti išsamią informaciją apie savo kraštą: vietas ir su jomis susijusius žmones. Kaupiami ir saugomi įvairių formų ištekliai, susiję su kraštu, jo istorija, dabartimi bei asmenybėmis, kurios čia dirbo, gyveno ar kūrė. Ruošiamos kraštiečių tradicinės ir virtualios parodos. Leidybinė veikla yra puiki priemonė ir galimybė aktualinti spausdinti ir rankraštinio paveldo dokumentus, turtinti krašto knygų lobyną vertingais leidiniais, garsinti Radviliškio krašto kuriančius žmones, ugdyti knygos leidybinę kultūrą.

Pagrindinis skyriaus tikslas: populiarinti unikalų kraštotyros fondą, aktyviai vystyti kraštotyros ir leidybos veiklą, siekiant kuo platesnės kraštotyros informacijos sklaidos.

Skyrius dirbo tęstinės veiklos kryptimi ir pagal patvirtintą metų darbo planą.

Kraštotyros skaityklos veiklos pagrindas – informacijos (dokumentų) apie kraštą rinkimas, saugojimas ir pateikimas vartotojams. Todėl knygos bei kita spausdinta medžiaga: fotografijos, žemėlapiai, garsiniai bei vaizdo dokumentai, nepublikuoti darbai, brošiūros, laikraščiai ir žurnalai, susiję su Radviliškio kraštu, renkami ir saugomi nuolat.

Tvarkyti Kraštotyros skaityklos ir Senųjų leidinių fondai, pildytos Bendrosios apskaitos knygos, gavimo lydraščiai. Metų pabaigoje užpildytos abiejų fondų statistikos ataskaitos, suskaičiuotos Kraštotyros skaityklos ir Senųjų leidinių fondų visuminės ataskaitos.

Parengta kraštotyros darbų ir aplankų Viešojoje bibliotekoje ir jos struktūriniuose padaliniuose, iš viso: 12

Parengta kraštotyros darbų ir teminių kraštotyros aplankų Viešojoje bibliotekoje, iš viso: **7 vnt.**

1. „Radviliškio krašto“ 2014–2023 metų publikacijų bibliografinė rodyklė;
2. Radviliškio krašto iškilių sukakčių kalendorius 2024;
3. Akmenimis grįstas istorinis palikimas: Radviliškio miesto akmeniniai objektai;
4. Dominykas Giedraitis (1775–1815) – Radviliškio istorijos šviesulys;
5. Knygos bičiulių klubo „Beržė“ metraštis 2024.
6. Plenerai Radviliškio krašte;
7. Radviliškio muzikos mokyklos istorijos puslapius pasklaidžius.

Parengta kraštotyros darbų ir aplankų struktūriniuose teritoriniuose padaliniuose, iš viso: 5

1. Pavartyčių bibliotekos metraštis 2023 / Anelė Nijolė Bertulienė.

2. *Pakalniškių bibliotekos metraštis 2023* / Ramutė Smailienė.
3. *Kutiškių bibliotekos metraštis 2022–2023* / Alma Čepaitienė.
4. *Vėriškių bibliotekos veiklos analizė: 2018–2022* / Rūta Grigaitienė.
5. *Vainiūnų struktūrinio teritorinio padalinio veikla ir istorija 2019–2024* / Irma Jankauskienė.

Kraštotyros skaityklos fondo formavimas

2024 m. fonde yra:

Iš viso dokumentų: 1509 fiz. vnt., 1245 pav.

Suma: 4254, 34 Eur.

Dokumentų, įrašytų į visuminę apskaitą: 1405 fiz. vnt., 1237 pav.

Suma: 4225,80 Eur.

Knygų: 1160 fiz. vnt., 1092 pav.

Garsinių dokumentų: 1 fiz. vnt., 1 pav.

Iš jų skaitmeninėse laikmenose: 1 fiz. vnt., 1 pav.

Regimųjų dokumentų: 1 fiz. vnt., 1 pav.

Iš jų skaitmeninėse laikmenose: 1 fiz. vnt., 1 pav.

Mišrių garsinių regimųjų dokumentų: 12 fiz. vnt., 12 pav.

Iš jų skaitmeninėse laikmenose: 12 fiz. vnt., 12 pav.

Vaizdinių dokumentų, išskyrus knygas: 8 fiz. vnt., 8 pav.

Spausdintinių natų dokumentų: 12 fiz. vnt., 12 pav.

Rankraščių: 110 fiz. vnt., 107 pav.

Žurnalų: 41 fiz. vnt., 1 pav.

Laikraščių fiz. vnt. (metinių komplektų): 123, 7 pav.

Tęstinių: 41 fiz. vnt., 4 pav.

2024 m. gauta:

Iš viso dokumentų: 36 fiz. vnt., 25 pav.

Suma: 309, 65 Eur.

Dokumentų, įrašytų į vienetinę apskaitą: 34 fiz. vnt., 25 pav.

Suma: 419 65 Eur.

Knygų: 17 fiz. vnt., 16 pav.

Rankraščių: 9 fiz. vnt., 9 pav.

Žurnalų: 5 fiz. vnt.

Laikraščių (fiz. vnt. metinių komplektų): 4

Tęstinių: 1 fiz. vnt.

2024 m. spaudinių nurašyta nebuvo.

Senujų leidinių fondo formavimas

2024 m. yra:

1509 fiz. vnt., 985 pav.

Suma: 644 eur. 0,56 ct

Dokumentų, įrašytų į vienetinę apskaitą: 1111 fiz. vnt., 972 pav.

Suma: 632 Eur 0,56 ct

Knygų: 1037 fiz. vnt., 952 pav.

Spausdintinių natų dokumentų: 2 fiz. vnt., 2 pav.

Žurnalų: 394 fiz. vnt., 13 pav.

Laikraščių: 6 fiz. vnt., 2 pav.

Tęstinių: 70 fiz. vnt., 16 pav.

2024 m. dokumentų negauta.

Nurašyta nebuvo.

Sausio mėn. šiaulietis Virgilijus Baltrušaitis padovanojo du kraštotyros darbus: *Šiaulių durpių įmonės istorijos knyga* (antroji), *Šiaulių durpių įmonė AB „Rėkyva“*.

Peržiūrėjus šią vertingą kraštotyrinę medžiagą, radome įdomių duomenų apie Šiaulių durpių įmonės Radviliškio skyriaus veiklą, darbuotojus. Pateikta informacija apie UAB *Sulinkiai*, kuri buvo įkurta 1993 m., o 2005 m. tapo privataus kapitalo įmone *Sulinkiai*. Nemažai informacijos surinkta apie Tyrulių gyvenvietės statybą, darbuotojus, pateikta ir jų nuotraukų.

Spalio mėn. ilgametis Radviliškio viešosios bibliotekos bičiulis, istorikas Petras Juknevičius, Panevėžio rajono savivaldybės viešosios bibliotekos vyresnysis bibliotekininkas, padovanojo parengtą ir išleistą leidinį *Panevėžio rajono administracinė raida: nuo apylinkių iki seniūnijų*.

Balandžio mėn. sulaukėme malonios staigmenos – tremtinių ir politinių kalinių nuotraukų albumo *Ištremti iš Tėvynės* (2023), kurį bibliotekai perdavė Regina Vaitkevičienė. Šią knygą padovanojo kraštiečių Birutė Panumienė, viena iš šios knygos sudarytojų. Albume pateikiama apie 700 nuotraukų, kuriomis nuosekliai rekonstruojami Lietuvos tremtinių ir politinių kalinių likimai: patirtas teroras, prievartinis darbas sovietinėje pramonėje, taip pat išgyvenimo strategijos, tradicijų išsaugojimas, neginkluotas pasipriešinimas tremties vietose ir Gulago lageriuose, žuvusiųjų palaidojimo vietos. Leidinio tekstai parengti lietuvių ir anglų kalbomis.

Rugpjūčio mėn. Šiaulių valstybinės kolegijos studentė (dabar – VB Aptarnavimo skyriaus bibliotekininkė) Ineta Jasiūnė padovanojo Informacijos valdymo studijų programos baigiamąjį darbą *Radviliškio rajono savivaldybės viešosios bibliotekos vartotojų skaitymo įpročių analizė*.

Ryšiai su kraštiečiais, gyvenančiais Lietuvoje ir užsienyje

2024 m. leidžiant kultūros ir istorijos žurnalą *Radviliškio kraštas*, redaktorė Lina Abromavičienė daug bendravo su kraštiečiais, gyvenančiais Lietuvoje. Skyriaus vedėja Daiva Paulauskienė ir bibliotekininkė kraštotyrai Vlada Šiaudvytienė taip pat palaikė ryšius su dauguma Lietuvoje gyvenančių iškilių kraštiečių.

Nuolat renkami, kaupiami, sisteminami duomenys apie kraštiečius (gimimo datos, adresai, telefonai, el. paštai ir t. t.).

Visus metus vyko bendradarbiavimas su kraštiečiais, rinkta ir teikta jiems reikalinga informacija.

Radviliškio krašto iškilių sukakčių kalendorius 2024 m. įkeltas į mūsų bibliotekos svetainę, *Kraštotyros* skiltį.

Radviliškio viešojoje bibliotekoje apsilankė Gintaras Vaišnys su šeima iš Jungtinių Amerikos Valstijų. Jis – Radviliškio miesto garbės pilietės, Žaislotekos rėmėjos, įvairių projektų iniciatorės Elonos Vaišnienės sūnus. Svečių pažintis su biblioteka prasidėjo nuo Žaislotekos, kuri, jo mamos pasiūlymu, buvo įkurta 1997 metais. Pabendrauta, pasidalinta prisiminimais su buvusia ilgamete bibliotekos direktore Aldona Januševičiene ir dabartine bibliotekos vadove Violeta Šukaitiene, buvusia redaktore Gražina Dunauskiene, Žaislotekos darbuotojomis Jolanta ir Audrone. Susitikimo metu svečiai susipažino su kitais bibliotekos skyriais, apžiūrėjo veikiančias parodas, pavartė Žaislotekos metraštį, Viešosios bibliotekos kiemelyje aplankė *Skaitančio vaiko* skulptūrėlę. Domėjosi miesto naujienomis, aplankė savo protėvių kapus.

VARTOTOJŲ APTARNAVIMAS

Išduotis

Iš viso išduota dokumentų: 904 fiz. vnt.

Vietoje išduota: 904 fiz. vnt.

Iš to skaičiaus:

Išduota knygų: 610 fiz. vnt.

Išduota šakinės literatūros: 660 fiz. vnt.

Išduota grožinės literatūros: 244 fiz. vnt.

Išduota periodikos: 244 fiz. vnt.

Laikraščių: 108 fiz. vnt.

Žurnalų: 136 fiz. vnt.

Rankraščių: 50 fiz. vnt.

Apsilankymų skaičius: **499**.

RENGINIAI

Iš viso: 33

Popietės-susitikimai su Knygos bičiulių klubu *Beržė*: **17**.

Kitų renginių: **2**.

Akcijų, skirtų tvarumui: **4**.

Parodų: **10**.

Renginių, parodų, akcijų lankytojų skaičius: **635**.

Iš jų:

parodų lankytojų: **358**.

Panaudota dokumentų parodoms: **309**.

Bendras lankytojų skaičius: **1134** (499+635).

Parodos

1. Sausio 2 – vasario 10 d. *Klounų šėlsmas*: klounai iš Radviliškio cirko *Svajonė* vadovo Antano Dabulskio asmeninės kolekcijos / Kraštotyros skaitykloje;
2. Vasario 12–balandžio 12 d. Fotografijų ir leidinių paroda *Prisiminimų puslapiai*, skirta bibliografui, knygotyrininkui, profesoriui, emeritui, mokslininkui, kraštiečiui Vladui Žukui;
3. Kovo 4–kovo 26 d. *Velykų belaukiant*: Radviliškio Vinco Kudirkos progimnazijos mokytojos, tautodailininkės Rasmutos Valčiukienės kūrybinių darbų paroda;
4. Balandžio 2–birželio 1 d. Vieno paveikslų paroda *Žolinė* (kraštietės dailininkės Marijos Jaraminaitės-Burneikienės paveikslas).
5. Gegužės, liepos mėn. paroda ant molbertų *Radviliškio miesto metamorfozės laiko tėkmėje* (Prie bibliotekos ir miesto aikštėje). Ši paroda buvo taip pat skirta 20-osioms Lietuvos įstojimo į Europos Sąjungą metinėms paminėti ir švenčiant Radviliškio miesto gimtadienį.
6. Gegužės mėn. virtuali paroda *Radviliškio miesto metamorfozės laiko tėkmėje* (Viešosios bibliotekos svetainėje);
7. Spalio 1–2025 m. sausio 31 d. Vieno paveikslų paroda *Transformacijos* (kraštietės dailininkės Lauros Baltijutės paveikslas);
8. Spalio 3–gruodžio 3 d. Dokumentų, fotografijų ir instrumentų paroda *Radviliškio muzikos mokyklai – 60*;
9. Gruodžio 4 – 2025 m. sausio 30 d. Tautodailininkės, mokytojos ekspertės Rasmutos Valčiukienės autorinė kūrybinių darbų paroda *Kalėdų džiaugsmui*;

10. Radviliškio kultūros ir istorijos žurnalų (visų numerių) ir bibliotekos išleistų leidinių paroda renginyje *Leidyba – kraštiečius jungiantis tiltas*.

Radviliškio VB vyko Šiaulių apskrities Povilo Višinskio bibliotekos Kultūros paveldo tyrimų ir sklaidos skyriaus projekto baigiamasis renginys ir pristatymas Radviliškio VB Jaunimo studijoje. Partnerio teisėmis Kraštotyros-leidybos skyrius dalyvavo šiame projekte *Eksponatus rankomis liesti!* Renginyje dalyvavo Dalyvavo Lietuvos aklujų ir silpnaregių sąjungos Radviliškio skyriaus nariai (vadovė Janina Aižinienė), bibliotekos darbuotojai. Po renginio aplankyti kai kurie miesto akmeniniai objektai.

Pasitinkant didžiąsias metų šventes, Radviliškio viešojoje bibliotekoje vyko bibliotekos naujos knygos *Žerinti spalvų paletė. Menininkai ir meno puoselėtojai Radviliškio rajone* bei kultūros ir istorijos žurnalo *Radviliškio kraštas* naujo numerio sutiktuvės. Šie metai bibliotekai ypatingi – leidžiamas žurnalas mini 20-metį. Per du dešimtmečius žurnalo leidėjai siekė išsaugoti ir puoselėti mūsų istoriją, dalintis kraštiečių pasiekimais, kultūra ir tradicijomis. Kiekvienas straipsnis, kiekviena užrašyta istorija – tai tiltas, jungiantis praeitį, dabartį ir ateitį.

Šventinis renginys prasidėjo jaunojo saksofonisto Pijaus Navicko muzikiniais garsais. Jauki atmosfera leido pasinerti į kūrybinį Viešosios bibliotekos darbuotojų ir visų talkininkų kelią, prisiminti leidybos pradžią.

Knygą apie Radviliškio krašto menininkus susirinkusiems pristatė Viešosios bibliotekos Kraštotyros-leidybos skyriaus vedėja Daiva Paulauskienė. Knygos rengėjų tikslas buvo skaitytoją supažindinti su krašto menininkais, parodyti, kiek grožio puoselėtojų ir skleidėjų turime rajone. Naująją bibliotekos knygą puošia mūsų krašto grafikės Lauros Baltijutės kūrybos darbas. Ji renginio metu pasidžiaugė užsimezgusia bendryste su biblioteka ir suteikta galimybe papuošti naują jos leidinį.

Buvusi ilgametė viešosios bibliotekos direktorė ir žurnalo redkolegijos narė Aldona Januševičienė – leidybos iniciatorė ir žurnalo sumanytoja. Jos dėka buvo išleistos pirmosios Viešosios bibliotekos knygos, žurnalui renkama istorija, fotografijos. Renginio metu A. Januševičienė pasidžiaugė, kad žurnalas gyvuoja jau 20 metų ir jo leidėjams linkėjo sėkmingai tęsti šią kelionę toliau.

Kadangi renginyje negalėjo dalyvauti ilgametė buvusi žurnalo redaktorė Gražina Dunauskienė, ji atsiuntė laišką, kurį perskaitė moksleivė Ula Smirnovaitė. Gražina visus pasveikino ir dėkojo prie žurnalo leidybos prisidėjusiems kraštiečiams.

Nuoširdžiai padėkota visiems autoriams, kurių tekstai puošia žurnalo puslapius.

Dėka radviliškietės Rimos Tarbūnienės, Skirmantės Petraitienės, Rūtos Vilkaitės publikacijos turi santraukas anglų kalba. Žurnalą maketuoja dizainerė-maketuotoja Greta Simonavičienė. Pradėtą leidėjų darbą nuo 2017 metų tęsia redaktorė Lina Abromavičienė.

Per 20 žurnalo leidybos metų *Radviliškio kraštas* tapo reikšmingu, kraštą reprezentuojančiu leidiniu, naudojamu kultūrai ir istorijai pažinti. Jo dėka išleista arti 1000 publikacijų, trys bibliografinės rodyklės, dvi – atskiru leidiniu.

Į žurnalo sutiktuves atvykusi Kauno radviliškėnų bendrijos pirmininkė Laima Sajienė sveikino visus su švente ir skatino kitus bandyti užrašyti savo tėvų, senelių istoriją, kad ją būtų galima palikti ateities kartoms. L. Sajienė buvo įpareigota perduoti redkolegijos narės Elenos Romanos Cemnolonskienės nuoširdžiausius linkėjimus ir sveikinimo žodžius – jie pasiekė renginio dalyvius.

Knygų bičiulių klubo *Beržė* pirmininkė Janina Kaučikienė savo sveikinimą paruošė remdamasi šviesaus atminimo kraštiečio Tėvo Stanislovo mintimis, negalėdama pagiriamųjų žodžių už kruopštų ir atsakingą darbą bibliotekos darbuotojoms.

Po renginio menininkai buvo apdovanoti naujausiomis knygomis, o žurnalo autoriai – jubiliejiniu numeriu ir kitais leidiniais.

Akcijos, skirtos tvarumui (organizavo Kraštotyros-leidybos skyrius), iš viso: 4

Pavasarij bibliotekoje buvo surengta mainų akcija *Mano daiktas ieško naujų šeimininkų*. Šios akcijos tikslas – skatinti Viešosios bibliotekos darbuotojus dalintis perskaitytomis knygomis, nenaudojamais namų apyvokos ar kitais daiktais. Taip siekėme panaudoti daiktus pakartotinai.

Radviliškio viešoji biblioteka, bendradarbiaudama su VĮ Valstybinių miškų urėdijos Radviliškio regioniniu padaliniu, antrus metus iš eilės organizavo medelių sodinimo akciją *Bibliotekininkų miškasodis*. Balandžio 17 d., kartu su bibliotekininkais, miesto Antaniškių parke medelius sodino ir Radviliškio turizmo informacijos centro atstovės. Iš viso pasodinta 600 vienetų jaunų berželių. Už nuoširdų darbą ir meilės gamtai įprasminimą akcijos sumanytojams įteikta VĮ Valstybinių miškų urėdijos Radviliškio regioniniu padalinio vadovo Gintaro Nemunio padėka.

Rudenį vyko akcija *Auginu – dalinuosi*, kurios metu visi darbuotojai dalijosi savo užaugintomis sodo ir daržo gėrybėmis, džiaugėsi kolegų darbštumu – ant rudeniško vaisių stalo puikavosi ne tik moliūgai, cukinijos, pomidorai, paprikos, obuoliai ir kriaušės bei svarainiai, bet ir įvairios vaistažolės, krapai, uogienės ir kompotai bei kt. Akį džiugino nuostabi įvairiaspalvė sodo ir daržo gerybių spalvų paletė. Tai jau ne pirmą kartą organizuojama akcija, kurios metu bibliotekos darbuotojai dalijasi savo daiktais, daržovėmis ar jų sodinukais.

Žiemą Radviliškio viešosios bibliotekos darbuotojai dalyvavo akcijoje *Mano daiktas ieško naujų šeimininkų*. Akcijos dalyviai maloniai šnekučiavosi, apžiūrinėdami atneštus daiktus ir rinkdamiesi sau patinkančius. Šįkart į daiktų dalybas buvo atnešta įvairiausių vaikiškų žaisliukų, papuošalų, puodelių, šventinių dekoracijų, knygų, drabužių ir kt.

Projektinė veikla

Kraštotyros-leidybos skyrius Radviliškio rajono savivaldybei parengė ir pateikė projektas *Žėrinti spalvų paletę. Menininkai ir meno puoselėtojai* Radviliškio rajone. Gavus finansavimą, parengta ir išleista to paties pavadinimo knyga (200 egz.).

Kartu su Skaitytojų aptarnavimo skyriumi Kraštotyros-leidybos skyrius Lietuvos kultūros tarybai parengė ir pateikė projektą *Magiškas knygų pasaulis: kūryba ir kaligrafija*. Laukiama atsakymo.

2024 m. partnerio teisėmis Kraštotyros-leidybos skyrius dalyvavo Šiaulių apskrities Povilo Višinskio viešosios bibliotekos Kultūros paveldo tyrimų ir sklaidos skyriaus projekte *Ekspozicijos rankomis liesti!* Projekto metu identifikuoti 9 mieste esantys akmeniniai objektai, turintys istorinę, meninę, kultūrinę vertę. Atrinkti objektai buvo nufotografuoti, aprašyti ir parengta tekstinė ir vaizdinė medžiaga. Šiuo pažintiniu maršrutu suteikiama galimybė ir regos sutrikimų turintiems asmenims pažinti istorijos, meno ir kultūros objektus, kurie paprastai pažįstami vizualiai ar skaitant tekstą. Liečiant akmeninį meno kūrinį, bus galima *matyti* jo išorę. Didesnius objektus *pamatyti* padės garsinis vaizdavimas. Projekto baigiamasis renginys ir pristatymas vyko spalio 19 d. Radviliškio VB Jaunimo studijoje.

Skaitmeninimo veikla

2024 m. Suskaitmeninti ir į Viešosios bibliotekos svetainėje prie *Kraštotyros skilties* esanti *Skaitmeninį archyvą* įkelti šie leidiniai:

Radvilaitė : Radviliškio rajono laikraštis moterims (1991 m. nr. 1, 2; 1992 m. nr. 1–14);

Radviliškio miesto istorijos apžvalga, Radviliškis, 1997.

Iš viso: 17 vnt., 101 vaizdas.

Katalogų ir kartotekų sistema

Kraštotyros-leidybos skyriuje yra kraštotyros kartoteka. Nuo 2003 metų ši kartoteka naujais straipsnių aprašais jau nebepildoma, tačiau čia esančiais aprašais naudojosi tiek vartotojai, tiek bibliotekos darbuotojai, kuriems reikėjo senesnės informacijos apie Radviliškio rajoną. Po bibliotekos renovacijos ši kartoteka yra padaryta naujai ir priderinta prie skyriaus interjero. Čia saugomi aprašai nuo bibliotekos įsikūrimo iki tol, kol pradėtas kurti bibliotekoje elektroninis katalogas. Ši kartoteka yra labai reikalinga visiems, kuriems reikia senesnės medžiagos apie Radviliškio rajoną.

Užregistruota kraštotyrinių užklausų, iš viso: 133

Suaugusiųjų: 133.

Iš jų:

Faktografinių: 11;

Tikslinamųjų: 3;

Adresinių: 12;

Teminių užklausų: 107.

Iš jų: elektroninėmis priemonėmis: 36.

2024 m. buvo gauta sudėtingų užklausų iš visos Lietuvos, ir medžiagos ieškojimas, skenavimas ir išsiuntimas pateikėjams užėmė gana nemažai laiko, bet džiugu, kad į visas užklausas daugiau ar mažiau buvo atsakyta. Įvairios informacijos reikėjo Radviliškio rajono savivaldybei, seniūnijai, mokykloms, kitoms bibliotekoms.

Straipsniai spaudoje ir interneto šaltiniuose apie skyriaus veiklą iš viso: 8

Interneto šaltiniuose: 3

2024 m. sausio 17 d. *Bibliotekai padovanota vertinga kraštotyrinė medžiaga*;

2024 m. balandžio 24 d. *Radviliškio miesto metamorfozės laiko tėkmėje*;

2024 m. gruodžio 24 d. *Leidyba – kraštiečius jungiantis tiltas*.

Spaudoje: 5

Bibliotekai padovanota vertinga kraštotyrinė medžiaga. *Radviliškio naujienos*, 2024, sausio 18–24, p. 3.

KAUČIKIENĖ, Janina. Gyventi ne vien dėl savęs: [apie cirko vadovą Antaną Dabulskį]. *Radviliškio naujienos*, 2024, vasario 8–14, p. 7, 9.

„*Radviliškio miesto metamorfozės laiko tėkmėje*“: [apie fotografijų parodą, kurioje atsispindi miesto istorija]. *MES*, 2024, nr. 71.

Pristatytas akmeninių objektų maršrutas. *MES*, 2024, nr. 72.

„*Mano daiktas ieško naujų šeimininkų*“: [apie akciją, skirtą tvarumui]. *MES*, 2024, nr. 72.

Metodinė veikla

Dėl kraštotyros darbų rašymo ir bibliografinio sąrašo sudarymo per metus individualiai telefonu ar elektroniniu paštu konsultuotos beveik visos Radviliškio VB struktūrinių padalinių darbuotojos. Skyriaus vedėja redagavo 4 VB struktūrinių teritorinių padalinių kraštotyros darbus.

13. METODINĖ VEIKLA

2024 m. pagrindiniai metodinės veiklos tikslai – stebėti bibliotekų veiklą, pateikti rekomendacijas bibliotekų veiklos gerinimui, prisidėti prie darbuotojų kvalifikacijos ugdymo proceso ir konsultuoti struktūrinius padalinius aktualiais bibliotekinio darbo klausimais. Metodiniame darbe vadovautasi Vyriausybės, Kultūros ministerijos patvirtintais teisės aktais, nutarimais, bibliotekų veiklas norminančiais dokumentais, Radviliškio rajono savivaldybės tarybos sprendimais, Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos Bibliotekininkystės centro parengtomis rekomendacijomis.

2024 m. vykdytos metodinės veiklos kryptys: analitinė, konsultacinė, kompetencijų tobulinimo ir inovacinė. Stebėti ir analizuoti bibliotekų veiklos pokyčiai, teikti pasiūlymai bibliotekų veiklos organizavimo tobulinimui, rūpintis bibliotekų specialistų kompetencijų ugdymu, teikta praktinė metodinė pagalba, dalintasi kitų bibliotekų gerąja patirtimi.

Susirinkimai yra vienas iš veiklos stebėjimo, planavimo ir kontrolės būdų ir priemonių. 2024 m. darbuotojų susirinkimuose aptarti aktualūs darbo (su vaikais specifikos, renginių, parodų rengimo, kraštotyros darbų rašymo, bibliografinių sąrašų sudarymo ir kt.) klausimais. Pasidalinta gerąja darbo patirtimi, problemomis dėl LIBIS teikiamų galimybių, dėl periodinių leidinių registravimo LIBIS ir kt. Taip pat teiktos individualios konsultacijos telefonu, el. paštu, padalinių FB grupėje.

Viena iš metodinės veiklos ir kontrolės formų – išvykos į padalinius. Vidutiniškai kiekviena kaimo biblioteka aplankyta po 2 kartus per metus. Išvykų metu apžiūrėti dokumentų fondai, aptartos dokumentų fondo komplektavimo perspektyvos, tikrinta švara ir tvarka, atlikta materialinių vertybių inventorizacija.

Informacinių sistemų inžinierius A. Bukauskas lankėsi visuose padaliniuose, atliko viešosios interneto prieigos kompiuterių profilaktinę priežiūrą, pašalino trūkumus, suremontavo neveikiančius/neįsijungiančius kompiuterius, konfigūravo modemus VRSS statistikai, įrengė 8 kvitų spausdintuvus, pakeitė ir įrengė 8 darbuotojų kompiuterius, sutvarkė Daugėlaičių padalinio interneto veikimą, Palonų padalinio pastate pajungė internetą rinkimams.

Bibliotekininkų kvalifikacijos kėlimo organizavimas

Rugsėjo 19 d. Radviliškio viešosios bibliotekos ir jos struktūrinių teritorinių padalinių darbuotojai dalyvavo Šiaulių apskrities Povilo Višinskio viešosios bibliotekos Kultūros paveldo ir sklaidos skyriaus darbuotojų Audronės Baškienės ir Renatos Murauskaitės organizuojamuose mokymuose „Virtualių parodų rengimo specifika ir galimybės“. Bibliotekininkai sėmėsi žinių, kaip

tinkamai rengti virtualias parodas, sisteminti turimą informaciją, kaip viešinti archyvinės nuotraukas bei įvairius tekstus, pažymint jų autorystę.

Tikimasi, kad virtualios parodos bibliotekų darbuotojams padės kurti išskirtinį ir įdomų turinį virtualiems bibliotekos vartotojams.

Radviliškio rajono savivaldybės neformaliojo suaugusiųjų švietimo programa suteikė galimybę Radviliškio viešosios bibliotekos ir jos padalinių darbuotojams gilinti skaitmenines kompetencijas, ypatingą dėmesį skiriant Microsoft Excel ir Microsoft Word įgūdžiams. Siekiant padidinti darbuotojų profesionalumą ir palengvinti kasdienį darbą, šie mokymai yra ypač aktualūs tiek mieste, tiek kaimiškose rajono vietovėse dirbantiems specialistams. Gyvenantiems toliau nuo miesto centro kas savaitę vykti į mokymus yra sudėtinga, todėl mokymų sistema buvo sukurta taip, kad dalyviai turėtų galimybę rinktis tiek nuotoline, tiek kontaktines pamokas. Mokymai vyko du kartus per savaitę nuo spalio iki gruodžio mėnesio. Papildomai darbuotojai turėjo galimybę naudotis vaizdo pamokomis, tobulindami įgūdžius savarankiškai. Mokymus vedė Radviliškio Lizdeikos gimnazijos informacinių technologijų mokytoja metodininkė Jolanta Kvedarienė.

Pagrindinis projekto tikslas – sustiprinti darbuotojų MS Excel žinias, leidžiančias atlikti sudėtingesnes analizes, bei padėti prisiminti ir įvaldyti MS Word funkcijas, tokias kaip rodyklių įterpimas, turinio formavimas, išnašos ir nuorodos. Šios žinios ne tik pagerins darbo procesus, bet ir padės efektyviau atsakyti į bibliotekos lankytojų poreikius – padėti užpildyti formas, parašyti prašymus ir kitus dokumentus. Projektas „IT mokymai“ turi ilgalaikę pridėtinę vertę, nes bibliotekos darbuotojai įgaus pasitikėjimą savimi, stiprins profesionalumą ir jausis saugiau naudodamiesi IT įrankiais.

Mokymai buvo finansuoti Radviliškio rajono savivaldybės lėšomis, skiriamomis neformaliajam suaugusiųjų švietimui.

Dalyvavimas įvairiose programose, kitų institucijų parengtuose projektuose

Radviliškio biblioteka toliau dalyvauja projekte „Knygų startas“. Tai tarptautine patirtimi paremtas ankstyvojo skaitymo skatinimo projektas, kurio metu naujagimiams ir jų tėveliams dovanojamas ankstyvojo skaitymo skatinimo lauknešėlis. Projektą įgyvendina Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka. 2024 m. Radviliškio viešojoje bibliotekoje buvo užregistruotas 21 „Knygų starto“ mažasis skaitytojas.

Sausio 13-ąją – Laisvės gynėjų dieną, Radviliškio viešoji biblioteka ir jos padaliniai prisijungė prie visuotinės pilietinės iniciatyvos „Atmintis gyva, nes liudija“.

Kūrybinių dirbtuvių ciklas moksleiviams „Daugiau nei plyta“.

Šiaulių apskrities Povilo Višinskio viešoji biblioteka drauge su kitomis apskrities bibliotekomis įgyvendino projektą „Daugiau nei plyta“. Radviliškio rajono savivaldybės viešojoje bibliotekoje vyko šio projekto kūrybinių dirbtuvių ciklas, skirtas 5–8 ir 9–12 klasių moksleiviams. Kūrybinėse dirbtuvėse dalyvavo Radviliškio Vinco Kudirkos progimnazijos 6 klasės moksleiviai ir Radviliškio Lizdeikos gimnazijos II klasės gimnazistai. Edukacijų metu moksleiviai susipažino su pagrindinėmis architektūros ir urbanistikos sąvokomis, architektūros meno istorija ir žymiausiais kūriniais, menininko, mokslininko ir architekto darbo principais.

Kūrybinių dirbtuvių ciklo „Daugiau nei plyta“ metu moksleiviai dalyvavo 3 užsiėmimuose. Edukacijoje „Mano erdvė“ moksleiviai susipažino su asmeninės erdvės svarba kiekvieno asmens gyvenime ir dirbdami komandose kūrė savo svajonių kambarį. Antros edukacijos metu moksleiviai tapo vietos ekspertais ir tyrinėjo Radviliškio miestą bei jo erdves, atkreipė dėmesį į architektūros elementus ir vietas „charakterį“. Įgiję žinių ir kitaip pažvelgę į mūsų miestą, trečios edukacijos metu moksleiviai sukūrė savo svajonių miestą, naudodami įvairias netradicines priemones.

Moksleivių darbai atskleidė jų kūrybiškumą, skirtingą erdvės suvokimą ir skirtingus žmonių poreikius. Edukacijų metu įgytos žinios praplėtė moksleivių akiratį ir leido geriau suprasti mus supančią aplinką, pastebėti, kad architektūra – mokslas ir menas – yra, tikrai, daugiau nei plyta.

Gegužės 13–31 d. Radviliškio viešoji biblioteka ir jos struktūriniai padaliniai kvietė gyventojus į „Skaitmeninės savaitės 2024“ mokymus. Skaitmeninės savaitės 2024 (angl. ALL DIGITAL Weeks) – visoje Europoje organizuojama kasmetinė skaitmeninės įtraukties ir skaitmeninių įgūdžių ugdymo akcija, kuria siekiama paskatinti ES šalių piliečius nuolat tobulinti savo skaitmeninius įgūdžius, atrasti technologijas, jų kuriamą naudą, pasinaudoti skaitmeninėmis galimybėmis savo kasdienėje bei profesinėje veikloje.

Mokymų metu Radviliškio viešojoje bibliotekoje ir rajono bibliotekose buvo vykdomi įvairūs mokymai, diskusijos, atliekami testai, rodomos 3 informatyvios internetinės transliacijos: „Skaitmeninis imunitetas: kaip sustiprinti PIN kodų apsaugą ir atsparumą sukčiams“ transliacijos metu pristatyta kokia yra PIN kodų paskirtis, kuo PIN1 skiriasi nuo PIN2 ir kodėl jais negalima dalytis net su pačiais artimiausiais žmonėmis. Be to, buvo aptarti populiariausi sukčiavimo būdai ir kaip nuo jų apsisaugoti. „Nebūk be ryšio“ internetinės transliacijos metu pristatyta kaip pasirinkti mobiliojo ryšio ir interneto prieigos paslaugas, atitinkančias individualius poreikius, kur kreiptis esant blogam ryšiui ir kaip naudotis įvairiomis viešai prieinamomis nemokamomis priemonėmis, kurių pagalba vartotojai gali įvertinti ryšio paslaugų kokybę bendrai ar juo dominančioje Lietuvos teritorijoje. Internetinės transliacijos metu „Vaikų patyčios internete: ką svarbu žinoti suaugusiems“ pristatyta, kaip vaikai bendrauja internete, su kuo susiduria ir kokia mūsų pagalba jiems galėtų praversti.

Spalio 8–27 dienomis Radviliškio viešoji biblioteka tradiciškai jungėsi prie „Nepatogaus kino“ festivalio. Bibliotekų lankytojai galėjo nemokamai savuosiuose ekranuose mėgautis rinktine dokumentika. Šių metų filmų repertuaras – itin gausus jaunimui skirtais filmais. Žinoma, kad buvo filmų skirtų ir suaugusiųjų publikai. Po filmų peržiūros žiūrovų laukė virtualūs pokalbiai ir pasidalijimas įspūdžiais. Šiomet prie šio festivalio prisijungė Šeduvos, Grinkiškio, Raudondvario, Baisogalos bei Kairėnų bibliotekos.

Šeduvos bibliotekoje aktyviausi buvo Šeduvos gimnazijos moksleiviai, kurie įdėmiai stebėjo filmus ir aktyviai dalyvavo pokalbiuose su virtualiai prisijungusiais svečiais.

Grinkiškio bibliotekoje festivalio metu bibliotekos lankytojai stebėjo 6 filmus, o didžiausio susidomėjimo sulaukė jaunesiems žiūrovams skirti filmai – „Hannah ir krokodilas“ ir „Oasis“.

Raudondvario biblioteka prie festivalio jungėsi pirmą kartą. Nors žiūrovų buvo ne itin daug, stebėję kino naujienas liko patenkinti. Ne tik filmai, bet ir virtualūs susitikimai su kūrėjais, aktorais buvo teigiamai įvertinti.

Baisogalos biblioteka organizavo filmų peržiūras pavieniams žiūrovams bei Baisogalos gimnazijos moksleiviams.

Kairėnų bibliotekoje lankytojai mieliau rinkosi šiuos filmus – „Šventiesiems stebint“, „Laimės agentas“ ir „Ant bedugnės krašto“.

Spalis – disleksijos pažinimo mėnuo. Prie pasaulinės iniciatyvos „Go Red for Dyslexia“ jungėsi visa Lietuva. Radviliškio rajono savivaldybės viešoji biblioteka, kaip ir kasmet, kvietė spalio 5 d. minėti Disleksijos dieną, siekiant savo bendruomenei ir skaitytojams padėti suprasti, kas yra disleksija. Bibliotekoje buvo galima rasti specialių informacinių lankstinukų, kuriuose buvo pateikti faktai apie disleksiją, padedantys pažinti ir suprasti šį skaitymo sutrikimą.

Spalio 2–30 d. Radviliškio viešosios bibliotekos Skaitytojų aptarnavimo skyriuje (1 a.) veikė literatūros paroda „Disleksija“, skirta Tarptautinei disleksijos savaitei.

Labdaros ir paramos fondo „Maisto bankas“ atstovės rugsėjo 25 dieną Radviliškio viešojoje bibliotekoje kvietė į susitikimą, kuriame buvo kalbama apie savanorystės galimybes jų organizacijoje. Renginyje dalyvavo miesto ir rajono moksleiviai.

Labdaros ir paramos fondo Radviliškio skyriaus koordinatorė Justina Martinkutė-Plukė ir Šiaulių skyriaus plėtros koordinatorė Rūta Kaušienė išsamiai supažindino su organizacijos veikla, bei savanorystės galimybėmis joje. Buvo paaiškinta, kaip ir iš kur atkeliauja maisto produktai į fondą, kaip yra atliekamas jų perrūšiavimas: kokie maisto produktai dar tinkami vartojimui, ir kokie atiduodami gyvūnams bei kt.

Labdaros ir paramos fondo „Maisto bankas“ atstovės kvietė moksleivius savanoriauti jų organizacijoje, pasakojo apie darbus, kuriuos jie galėtų atlikti ir kokios patirtys jų laukia.

Minint Nacionalinę vyresnio amžiaus žmonių savaitę, nuo rugsėjo 30 d. iki spalio 4 d. visoje Lietuvoje vyko daug įvairių renginių, skirtų senjorams. Prie Nacionalinės vyresnio amžiaus žmonių savaitės iniciatyvos prisijungė ir Radviliškio viešoji biblioteka, kurioje vyko net trys renginiai, skirti garbaus amžiaus skaitytojams bei lankytojams pagerbti. Įvairios parodos, susitikimai, edukacijos ir kiti renginiai buvo organizuojami ir kitose Radviliškio rajono bibliotekose.

Rugsėjo 3–30 d. Viešosios bibliotekos Mažojoje galerijoje (III a.) veikė radviliškietės Elvyros Vileikienės keramikos darbų paroda „Keramika – vienas mano gyvenimo atspalvių“, skirta Vyresnio amžiaus žmonių savaitei.

Spalio 2 d. Viešojoje bibliotekoje vyko mokymai gyventojams. Mokymų metu buvo aiškinama, kaip naudotis portalo „iBibliotekos“ paslaugomis. Dalyviai „iBibliotekos“ svetainėje galėjo patys bandyti užsisakyti ar rezervuoti leidinius iš kitų miestų bibliotekų, jeigu knygos nėra jų miesto bibliotekoje. Taip pat buvo mokoma, kaip galima užsisakyti skaitmeninį skaitytojo pažymėjimą, peržiūrėti savo užsakymus, juos pratęsti ilgesniam laikui. „iBibliotekos“ svetainės lankytojai gali rasti įvairiausių informacinių leidinių – nuo knygų, spausdintų, elektroninių ar garsinių iki natų. Elektroninėje erdvėje galima sudaryti savo norimų skaityti knygų sąrašą. Leidiniams aptarti yra skirta diskusijų erdvė. Svetainės lankytojams pateikiamos naujienos iš įvairių šalies bibliotekų, planuojamų išleisti knygų sąrašas.

Tos pačios dienos popietę Kraštotyros-leidybos skyriuje įvyko šiltas ir jaukus susitikimas su karikatūristu, grafiku, literatu, inžinieriumi Amalijumi Narbutu. Jis susirinkusiems pasakojo apie ryškiausias savo gyvenimo akimirkas, dalijosi prisiminimais apie Radviliškį, kai su tėvais čia gyveno, mokėsi, lankė Muzikos mokyklą. Kai kurie renginio dalyviai jį prisiminė, dalijosi bendrais atsiminimais.

A. Narbutas Radviliškio viešajai bibliotekai yra padovanojęs savo išleistų knygų. Renginio metu veikė jo autorinių knygų paroda, kūrėjas pasakojo apie karikatūros žanrą, šio meno poveikį aplinkai.

Renginyje dalyvavo Radviliškio turizmo informacijos centro direktorius Saulius Čepaitis, Knygos mylėtojų klubo „Beržė“ nariai, bibliotekos darbuotojai.

Radviliškio viešoji biblioteka spalio 4-ąją, minint Europos organų donorystės dieną, bibliotekos langus nušvietė žalia spalva, simbolizuojančią viltį. Europos organų donorystės dienos tikslas – pristatyti visuomenei organų donorystės ir transplantacijos svarbą, didinti šios srities žinomumą, pagerbti šio proceso dalyvius – mirusių donorų artimuosius, gydytojus bei kitus specialistus.

Spalio 10 d. Viešojoje bibliotekoje ir jos struktūriniuose padaliniuose buvo minima Pasaulinė psichikos sveikatos diena, kurios tikslas – atkreipti dėmesį į psichikos sveikatos svarbą. Mūsų emocinė gerovė yra neatsiejama nuo bendros savijautos, todėl svarbu ne tik rūpintis savo fiziniu kūnu,

bet ir puoselėti vidinę pusiausvyrą. Psichikos sveikata yra aktuali kiekvienam, nepriklausomai nuo amžiaus ar gyvenimo būdo. Savo darbuose, kaip ir kitose gyvenimo srityse, kartais susiduriame su stresu, nerimu ar kitais emociniais iššūkiais. Todėl turime žinoti, kaip elgtis, kaip sau padėti, išgyvenant nerimą ir norint atgauti vidinę ramybę.

Reaguodami į Jaunimo linijos organizatorių kvietimą dalyvauti akcijoje „Žalia šviesa gyvenimui“, ir akcentuoti žalią spalvą, reiškiančią – viltį, ypač jaunam žmogui, kvietėme prie akcijos jungtis kolegas, bibliotekos lankytojus, artimuosius.

Minėtiną datą Viešosios bibliotekos darbuotojos siūlė rengtis žaliai arba turėti žalią akcentą. Taip pat nuo spalio mėnesio pradžios savo renginių plakatus puošė žaliu bibliotekos logotipu. Bibliotekos skyriuose veikė žaliosios knygų bei žmogaus psichologine tema knygų parodos.

Struktūrinių padalinių darbuotojos rodė savo išmonę organizuodamos knygų parodas, susitikimus, valandėles, kvietė lankytojus dalintis mintimis apie psichologinę sveikatą.

Pavartyčių bibliotekos lankytojai akcijos metu buvo kviečiami pasimėgauti žaliosios arbatos puodeliu.

Sidabravo bibliotekoje vyko popietė su aktyviausiais bibliotekos skaitytojais. Popietės dalyvės, vilkėjo žalios spalvos rūbais.

Baisogalos bibliotekos darbuotojos akcentavo aprangoje žalią spalvą, surengė virtualų konkursą savo Facebook paskyroje bei parengė literatūrinę parodą bibliotekoje.

Šniūraičių, Skėmių ir Aukštelkų bibliotekose veikė žalių knygų parodos.

Pakalniškių bibliotekoje lankytojų laukė paruošta knygų parodėlė ir garuojančios žaliosios arbatos puodelis.

Į Kairėnų biblioteką rinkosi bibliotekos aktyvas, kuris pažymėjo akciją žalia apranga.

Daugėlaičių bibliotekoje vyravo žalia spalva – lankytojų aprangose, bibliotekos interjere.

Pociūnų bibliotekoje akcijos svarba buvo akcentuojama jauniesiems bibliotekos lankytojams. Bibliotekininkė pažymėjo akciją žalia apranga bei žaliais akcentais bibliotekos patalpose.

Šiaulėnų bibliotekoje vyko karpinių dirbtuvėlės, o paskui vyko žaliosios vaisės. Bibliotekininkė ir bibliotekos lankytojai puošėsi žalios spalvos apranga.

Beinoravos bibliotekoje buvo parengta paroda akcijos temai atskleisti bei diskusija su lankytojais.

Pašuvio bibliotekoje skaitytojos-senjorės rinkosi į biblioteką akcentuodamos žalią spalvą savo aprangose.

Grinkiškio bibliotekoje veikė dokumentų paroda, o visi apsilankę bibliotekoje buvo kviečiami prie staliuko ir vaišinami žaliaja arbata ir obuolių pyragu.

Šaukoto ir Vainiūnų bibliotekose taip pat buvo minėta ši akcija.

Akcentuoti žalią spalvą aprangoje, bibliotekų interjere bei knygų parodose, buvo svarbu norint atkreipti dėmesį į žmogaus psichologinę būklę. Visą tai buvo organizuojama norint išreikšti viltį ir norą gyventi pilnavertį gyvenimą bei įžiebtį šią viltį jaunų žmonių kasdienybėje.

Minint medijų ir informacinio raštingumo (MIRKT) savaitę, Radviliškio rajono savivaldybės viešojoje bibliotekoje buvo surengti mokymai „Dirbtinis intelektas (DI)“, į kuriuos buvo kviešti įvairaus amžiaus skaitytojai. Medijų ir informacinio raštingumo savaitę vainikavo spalio 26 dieną, šeštadienį, vykęs antrus metus Lietuvos viešųjų bibliotekų organizuojamas orientacinis žygis „Taigi viską žinau...“. Šiais metais prie žygio prisijungė ir Lietuvos šaulių sąjungos Radviliškio 601-osios kuopos jaunieji šauliai. Dėkota visiems žygeiviams ir tikėtasi aktyvumo kitose bibliotekos organizuojamose veiklose.

Radviliškio rajono savivaldybės viešoji biblioteka prisidėjo prie Nacionalinės M. Mažvydo bibliotekos organizuotos akcijos, rinkdama medžiagas apkasų žvakių gamybai. Žvakės bus gaminamos ir siunčiamos fronte kovojantiems Ukrainos kariams. Šios žvakės – tai vašku ar parafinu užpildytos skardinės, kurias apkasuose kariai naudoja gamindami maistą, džiovindami drabužius ar tiesiog norėdami sušilti, todėl jos gyvybiškai svarbios, kai šalta.

Radviliškio viešoji biblioteka ir jos struktūriniai padaliniai tradiciškai, kaip ir kiekvieną lapkričio mėnesį, kvietė savo skaitytojus domėtis ir skaityti Šiaurės šalių literatūrą. Lapkričio 11–17 d. vykusį Šiaurės šalių literatūros savaitę, prie kurios prisijungė Radviliškio miesto ir rajono bibliotekos, organizavo garsinius skaitymus vaikams ir suaugusiesiems, rengė knygų parodas, vyko diskusijos.

Šių metų tema – „Laisvė Šiaurės šalyse“ leidžia apmąstyti, ką žmonėms reiškia laisvė, kaip ji įkūnijama ir tyrinėjama literatūroje. Laisvė yra sąvoka, kuri gali turėti daug išraiškų: nuo asmeninės laisvės reikštis ir gyventi taip, kaip nori, iki tautų nepriklausomybės ir suvereniteto siekio.

2024 m. sukanka 80 metų, kai Islandija tapo nepriklausoma respublika. Šiaurės šalių literatūros savaitę kviečia paminėti šią istorinę datą, todėl šiais metais daugiausia dėmesio skiriama Islandijai ir jos turtingam literatūros paveldui. Skaitydami Islandijos autorių tekstus, tyrinėjame daugialypes istorijas ir pagerbiame Islandijos kultūrinį indėlį į Šiaurės šalių bendruomenę.

Vaikams parinkta organizatorių literatūra – rašytojo Ran Flygenring paveikslėlių knyga „Vulkanas“, o suaugusiesiems – islandų sakmė „Baldras. Šešėlio sūnus“.

Viešojoje bibliotekoje lapkričio 11 d. ir 13 d. vyko skaitymai vaikams. Jų metu skaitytos knygos – Fridrik Erlingsson „Benjaminas Balandis“ ir rašytojų Aslaug Jonsdottir, Kalle Güettler, Rakel Helmsdal „Dideli pabaisiukai neverkia“. Skaitymuose dalyvavo Gražinos pagrindinės mokyklos pirmokai.

Lapkričio 14 d. suaugusiesiems buvo skaitomi renginiui parinkti kūriniai. Juose dalyvavo bibliotekos darbuotojai ir Radviliškio miesto mokyklų moksleiviai. Po skaitymų vyko pokalbiai apie Islandiją ir nuotaikinga fotosesija, įkūnijanti lapės ir medžiotoją.

Struktūriniuose Viešosios bibliotekos padaliniuose taip pat aktyviai vyko šiaurietiškos literatūros skaitymai.

Lapkričio 11 d. Grinkiškio bibliotekos skaitymuose dalyvavo Grinkiškio Jono Poderio pagrindinės mokyklos 3 klasės moksleiviai, kurie nagrinėjo akcijos organizatorių parinktą literatūrą vaikams. Po skaitymų vyko diskusija apie laisvę: kaip mes ją suprantame, koks yra laisvės ryšys su atsakomybe, kokios laisvės ribos ir pagarba jai.

Raudondvario biblioteka organizavo skaitymus ir vaikams, ir suaugusiesiems. Lapkričio 11 d. į biblioteką sugužėjo gausus būrys Raudondvario vaikų dienos centro vaikų, kurie pasikeisdami skaitė Šiaurės šalių kūrėjų parinktą literatūrą vaikams. Po skaitymų vaikai buvo supažindinti su Islandija, apie kurią bibliotekininkė buvo paruošusi įvairių įdomių faktų. Buvo eksponuojama knygų paroda „Šiaurės šalių autorių literatūros kūriniai“. Suaugusiesiems skaitymai vyko lapkričio 12 d. Buvo skaitoma renginiui parinkta literatūra, vyko parinktų tekstų aptarimas.

Baisogalos bibliotekoje lapkričio 12 d. Baisogalos mokyklos-darželio trečiokams buvo skaityta organizatorių parinkta literatūra, skirta vaikams, bei drauge atliktas eksperimentas „Ugnikalnio išsiveržimas“.

Lapkričio 12 d. Beinoravos bibliotekoje vyko skaitymai suaugusiesiems, buvo skaitoma organizatorių parinkta literatūra. Ištrauką susirinkusiems skaitė Sidabravo pagrindinės mokyklos mokytoja Laima Ožalinskienė.

Daugėlaičių bibliotekoje lapkričio 12 d. vyko skaitymai suaugusiesiems.

Lapkričio 12 d. Šeduvos bibliotekoje Šeduvos gimnazijos trečios klasės moksleiviai su mokytoja Lina Paškevičiene klausėsi gausiai iliustruotos organizatorių parinktos knygos ištraukos, ragavo šiltų daniškų vaflių. Lapkričio 18 d. sutemų skaitymuose suaugusieji bibliotekos lankytojai klausėsi Šiaurės šalių kūrybos tekstų ir skanavo norvegišką grietininę košę.

Lapkričio 12 ir 14 d. Pociūnų bibliotekoje prie žvakių šviesos vyko skaitymai vaikams ir suaugusiesiems, jų metu buvo skaitomos organizatorių parinktos ištraukos. Vaikai spalvino savo įsivaizduojamą ugnikalnį. Bibliotekoje veikė knygų paroda „Šiaurės Šalių literatūra“.

Lapkričio 13 d. ryte Sidabravo bibliotekoje prie Šiaurės šalių literatūrinės savaitės prisijungė Sidabravo pagrindinės mokyklos 5 kl. moksleiviai ir jų auklėtoja Aiva Urbaitienė. Skaityta literatūra vaikams. Po skaitymų vaikai neskubėjo namo, apžiūrėjo Šiaurės šalių autorių literatūros parodą ir plakatą, kuriame pavaizduotos Šiaurės šalių dalyvių vėliavos ir jų pavadinimai. Bibliotekininkė kiekvieną akcijos dalyvį kvietė vaišintis saldainiais „Meška Šiaurėje“.

Lapkričio 13 d. Pociūnėlių bibliotekoje skaitymuose dalyvavo Pociūnėlių pagrindinės mokyklos ikimokyklinės grupės „Smalsučiai“ vaikai su mokytojomis Larija Kaminskienė, Lina Lipskienė. Vaikai klausėsi skaitomos istorijos apie baltą mešką, o po to jas spalvino.

Pašušvio biblioteka lapkričio 13 d. kartu su Grinkiškio J. Poderio pagrindinės mokyklos Pašušvio ikimokyklinio ugdymo skyriaus mažaisiais skaitė ir analizavo Norvegų pasaką apie pyragėlį.

Kutiškių biblioteka lapkričio 14 d. prisijungė prie šios skaitymo akcijos su „Pelėdžiukų“ grupės vaikais. Skaitydami jie keliavo po Šiaurės šalis. Susipažinta su Pepe Ilgakojine, kuri po skaitymų nugulė vaikų piešiniuose. Dar vieni skaitymai mažiesiems buvo organizuoti lapkričio 15 d.

Lapkričio 14 d. ir Pavartyčių bibliotekoje rinkosi suaugusieji bibliotekos lankytojai, kurie skaitė organizatorių parinktą literatūrą. Renginyje dalyvavo bibliotekos skaitytojos.

Šaukoto bibliotekoje lapkričio 14 d. skaityta suaugusiesiems organizatorių parinkta literatūra, o po skaitymų plačiau susipažinta su nepaprastai gražios Islandijos istorija, tradicijomis, kultūra.

Skėmių bibliotekoje lapkričio 15 d. kartu su vaikais buvo žiūrėtas vaizdo įrašas „Islandija žiemą – įspūdingi ledynai, kriokliai“ ir skaityta islandų rašytojų knygelė „Dideli pabaisiukai neverkia“. Su jaunaisiais bibliotekos lankytojais buvo piešiami pabaisiukai ir ugnikalniai.

Lapkričio 16 d. Pakalniškių bibliotekoje susirinkusios skaitytojos skaitė ištraukas iš organizatorių parinktos literatūros, diskutavo apie Islandiją, jos gamtą, sakmes. Prisiminė, kad Islandija buvo pati pirmoji valstybė, pripažinusi Lietuvos nepriklausomybę. Bibliotekoje veikė literatūrinė paroda.

Šiaurės šalių literatūros savaitė tradiciškai paliko gilų įspūdį tiek vaikams, tiek suaugusiesiems. Literatūra, diskusijos ir kūrybinės veiklos paskatino ne tik skaityti, bet ir geriau pažinti Šiaurės šalis bei jų kultūrą.

„Ekspонатus rankomis liesti“: radviliškiesiems pristatytas naujas akmeninių objektų maršrutas

Lapkričio 19 d. Radviliškio viešojoje bibliotekoje vyko Šiaulių apskrities Povilo Višinskio viešosios bibliotekos vykdomo projekto „Ekspонатus rankomis liesti“ akmeninių objektų maršruto pristatymas. Įgyvendinant projektą buvo sukurtas Radviliškio mieste esančių akmeninių objektų maršrutas, papildytas garsiniu vaizdavimu, padedančiu regėjimo negalią turintiems žmonėms kitaip pamatyti kultūros ir istorijos objektus.

Renginyje dalyvavo Lietuvos aklųjų ir silpnaregių sąjungos Radviliškio rajono filialo nariai ir jų vadovė Janina Aižinienė, Šiaulių apskrities Povilo Višinskio viešosios bibliotekos ir Radviliškio viešosios bibliotekos darbuotojai.

Šiųmetės skaitymo akcijos „Vasara su knyga“ rezultatai – puikūs.

Norime su visais pasidžiaugti puikiais šiųmetės skaitymo akcijos „Vasara su knyga“ rezultatais. Kaip ir kasmet, skaitymo skatinimo iššūkyje dalyvavo Radviliškio rajono savivaldybės viešoji biblioteka ir visi jos struktūriniai teritoriniai padaliniai. Iš viso Radviliškio rajone prie skaitymo iššūkio prisijungė 531 skaitytojas. Daugiausia dalyvių užregistruota Tyrulių, Šeduvos, Baisogalos, Grinkiškio, Alksniupių, Beinoravos bibliotekose. Atitinkamai šiose bibliotekose buvo perskaityta ir daugiausia knygų. Iš viso mūsų rajono skaitytojai perskaitė 3 187 knygas. Visiems dalyvavusiems ir įveikusiems skaitymo iššūkį buvo skirti diplomai, o aktyviausiems dalyviams, atrinktiems burtų keliu, įteiktos organizatorių dovanėlės.

Šiomet Radviliškio viešosios bibliotekos ir rajono bibliotekų skaitytojai pasiekė aukščiausiąjį įvertinimą – pelnė 1-ąją vietą regione. Per visą dalyvavimo istoriją tai jau ne pirmas kartas, kai esame prizinių vietų laimėtojai. Sveikiname ir dar kartą dėkojame visiems mūsų rajono skaitymo iššūkio „Vasara su knyga“ dalyviams!

Primename, kad šiomet vyko jau devintoji akcija, kuri įtraukė per 28 000 skaitymo iššūkį pasiryžusių priimti dalyvių. Iš užsiregistravusių akcijos dalyvių iššūkį įveikė per 21 000 skaitytojų. Per šią vasarą buvo perskaitytos 129 866 knygos.

Akcija vykdoma nuo 2016 m. ir yra Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos Skaitymo skatinimo programos 2019–2024 metų plano dalis.

Projektinė veikla

2024 metais Radviliškio viešojoje bibliotekoje buvo organizuojama įvairiapusė projektinė veikla. Paraiškas finansuoti įvairius projektus teikė VB kultūrinės veiklos vadybininkė Jolanta Kvedarienė, VB Vaikų literatūros skyrius, Kraštotyros-leidybos skyrius, miesto ir kaimo padaliniai.

Radviliškio rajono savivaldybės viešoji biblioteka Lietuvos kultūros tarybai (LKT) ir Radviliškio rajono savivaldybei pateikė šiuos projektus, kuriuos įgyvendino 2024 metais, vadovaudamasi Lietuvos kultūros tarybos ir Radviliškio rajono savivaldybės sprendimais:

Eil. Nr.	Projekto pavadinimas	Finansavimo šaltinis	Gauta lėšų Eurais	Pastabos
1.	Projektas Tarptautinis pasakų sekimo čempionatas „Vieną kartą gyveno...“	Lietuvos kultūros taryba Radviliškio r. sav.	5500 2357	
2.	Projektas „Išnykęs ir dingstantis paveldas: Radviliškio bažnyčia“	Lietuvos kultūros taryba Radviliškio r. sav.	6000 667	
3.	Projektas „Generolas P. Plechavičius Čiutelių palivarke“	Lietuvos kultūros taryba Radviliškio r. sav.	8000 3429	

4.	Projektas „ Kūrybinės dirbtuvės – knygų mugė „Knygų magija“;	Lietuvos kultūros taryba Radviliškio raj. sav.	4000 1714	Pakalniškių filialas
5.	Projektas „ Autorių teisių iššūkiai “	Lietuvos kultūros taryba Radviliškio r. sav.	8 400,00 (2024 m.) 2100	1 700,00(2025 m.) 425 Aptarnavimo sk.
6.	Vaikų vasaros stovykla „ Prasmingos dienos Tyruliuose 3 “	Radviliškio r. sav. administracija	290	Tyrulių filialas
7.	Vaikų vasaros stovykla „ Smalsuolių atostogos “	Radviliškio r. sav. administracija	470	Šeduvos filialas
8.	Leidybinis projektas - knyga „ Žėrinti spalvų paletė. Menininkai ir meno puoselėtojai Radviliškio rajone “	Radviliškio r. sav. administracija	1500	Kraštotyros sk.
9.	Kvalifikacijos kėlimo programa „ IT mokymai “	Radviliškio r. sav. administracija	1000	
10.	Sveikatos programa „ Sveikatos stiprinimo terapija knygų namuose “	Radviliškio r. sav. administracija	600	
Iš viso lėšų				46 027 Eur.

2024 metais laimėti 10 projektų, kurių bendra vertė siekia 46 027 eurus. Lietuvos kultūros tarybos (LKT) parama sudaro reikšmingą dalį – iš LKT finansuoti 5 projektai. Šie pasiekimai leidžia plėsti veiklas, tobulinti projektų kokybę bei praturtinti kultūrinį gyvenimą mūsų bendruomenėje.

Projektų įgyvendinimo metu buvo organizuojamos kūrybinės dirbtuvės, parodos, edukaciniai renginiai, skatinantys įsitraukti visus norinčius, nepriklausomai nuo amžiaus ar patirties. Kiekvienas projektas – tai galimybė skleisti kultūrą, saugoti tradicijas bei kurti naujus kūrybinius ryšius.

Laimėtas projektas „Autorių teisių iššūkiai“

Norime pasidžiaugti, kad buvo finansuotas Radviliškio miesto savivaldybės viešosios bibliotekos teiktas projektas „Autorių teisių iššūkiai“. Įgyvendinant šį projektą, Viešojoje bibliotekoje bus įrengtas edukacinis pabėgimo kambarys – interaktyvus žaidimas, kuriame dalyviai turi išspręsti įvairias užduotis ir galvosūkius, norėdami pasiekti galutinį tikslą per tam tikrą laiką.

Projekto tikslas – ugdyti jaunimo ir suaugusiųjų kūrybiškumą, loginį ir kritinį mąstymą, atidumą detalėms, sudarant palankias sąlygas aktyviai dalyvauti inovatyviame žaidime. Taip pat projektu siekiama pažangiomis priemonėmis pritraukti jaunimą bei suaugusiuosius į bibliotekos erdves, taip skatinant dažniau lankytis bibliotekoje, dalyvauti edukacinėse veiklose, skaityti. Šis virtualus pabėgimo kambarys kuriamas naudojant naujausias technologijas.

Projektą iš dalies finansuoja Lietuvos kultūros taryba, Radviliškio rajono savivaldybė ir Radviliškio rajono savivaldybės viešoji biblioteka.

Projektas įgyvendinamas 2024 m. rugsėjo– 2025 m. liepos mėn.

Radviliškio viešoji biblioteka įgyvendino projektą „Išnykęs ir dingstantis paveldas: Radviliškio bažnyčia“, kurio metu buvo atkurtas istorinis Radviliškio miesto paveldo vaizdas. Atliktas darbas – svarbus palikimas ateities kartoms.

Lapkričio 29 d. prie Radviliškio Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčios rinkosi Viešosios bibliotekos darbuotojai, kuriems buvo pristatytas įgyvendintas projektas, padėkota darbuotojams, kurių dėka radviliškiečiai bei miesto svečiai galės pažvelgti į praeitį, pamatyti, kaip Senoji Radviliškio bažnyčia atrodė anuomet.

Projektas įgyvendintas bendradarbiaujant su architektu Aurimu Širviu, kuris parengė Senosios miesto bažnyčios 3D vizualizaciją, ir tyrinėjant Viešosios bibliotekos fonduose turimą informaciją.

Prie Radviliškio Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčios įrengti net du informaciniai stendai. Viename jų pateikiama istorinė informacija, atskleidžianti Senosios bažnyčios architektūrinius elementus, bei senos buvusio pastato fotografijos. Antrajame – retrospektyvinis bažnyčios pastato vaizdas. Žmonės, stovėdami priešais šį stendą, gali pažvelgti į Senosios bažnyčios kontūrą ir taip įsivaizduoti jos buvusią vietą. Tokie stendai, įkvėpti sėkmingų pavyzdžių Kražiuose, Raseiniuose ir Merkinėje, suteikia erdvės perspektyvą ir sustiprina ryšį su praeitimi.

Projektą finansavo Lietuvos kultūros taryba ir Radviliškio rajono savivaldybė.

Radviliškio viešoji biblioteka įgyvendino projektą „Fotomokykla“, kurio metu bibliotekoje buvo įkurta Fotostudija. Lapkričio 18 d. įvyko Fotostudijos pristatymas visuomenei. Nauja kūrybine erdve ir profesionalia įranga nemokamai galės naudotis ne tik fotografai, bet ir visi norintys.

Fotostudijos atidarymo renginyje dalyvavo fotografas Pijus Bastys, Radviliškio Vinco Kudirkos progimnazijos 8 klasės moksleiviai ir juos atlydėjusi dailės mokytoja metodininkė Daiva Šipulskienė, bibliotekos darbuotojai. Įgyvendintą bibliotekos projektą pristatė Viešosios bibliotekos direktoriaus pavaduotoja, projekto „Fotomokykla“ vadovė Vaida Balčiūnaitė.

Liepos mėnesio pirmomis dienomis Čiuteliuose (Radviliškio r. sav.) esančiame Eugenijaus Miselio ūkyje, kur kadaise ūkininkavo P. Plechavičius, įgyvendinant **Radviliškio viešosios bibliotekos projektą „Generolas P. Plechavičius Čiutelių palivarke“**, vyko medžio drožėjų pleneras. Liepos 5 d. visi rinkosi į plenero uždarymą, kurio metu pristatytos tautodailės meistrų sukurtos medžio skulptūros, skirtos P. Plechavičiaus atminimui. Projektą iš dalies finansavo Lietuvos kultūros taryba ir Radviliškio rajono savivaldybė.

Plenero dalyviai – visoje Lietuvoje žinomi medžio drožėjai: Ričardas Ramanauskas, Eugenijus Arbušauskas, Eduardas Titas, Egidijus Impolis, Dalius Žymantas, Aurimas Šimkus. Šie tautodailės

meistrai medžio skulptūromis, papuoštomis radviliškio kalvio Stanislovo Špuko metalo darbais, įprasmino generolo Povilo Plechavičiaus ūkininkavimo Čiuteliuose istorinį laikotarpį.

Baigiamajame projekto renginyje dalyvavo: Radviliškio rajono savivaldybės meras Kazimieras Račkauskis, Generolo Povilo Plechavičiaus atminties išsaugojimo labdaros ir paramos fondo direktorė Genoveita Gricienė, Radviliškio viešosios bibliotekos direktorė Violeta Šukaitienė, Tyrulių seniūnas Rimantas Liukumas, Generolo Povilo Plechavičiaus karių sąjungos atstovai, Radviliškio miesto ir rajono gyventojai, kiti garbūs svečiai.

Radviliškio rajono savivaldybės meras Kazimieras Račkauskis pasidžiaugė įgyvendintu Viešosios bibliotekos projektu, kuriuo atgaivinama ir saugoma krašto istorija, su kuria gali visi susipažinti. Meras džiaugėsi nuostabiais menininkų kūrybos darbais. Jais galės grožėtis ne tik Radviliškio rajono gyventojai, bet ir visi šiame krašte apsilankę žmonės. Už generolo P. Plechavičiaus atminimo išsaugojimą ir istorijos puoselėjimą K. Račkauskis dėkojo Tyrulių seniūnijos ūkininkui E. Miseliui, už parengtą prasmingą projektą – Radviliškio viešosios bibliotekos projektą vadovei Jolantai Kvedarienei.

Generolo Povilo Plechavičiaus atminties išsaugojimo labdaros ir paramos fondo direktorė G. Gricienė džiaugėsi nuostabiu renginiu Radviliškio rajone, kuris pritraukė gausų būrį žmonių. Pasak G. Gricienės, jų fondo tikslas – keliauti per Lietuvą, siekiant nuvalyti atminties dulkes, kad generolo garbė ir jo atminimas sugrįžtų. Fondo vadovė pasakojo apie P. Plechavičiaus darbus, kuriuos jis dirbo su didele meile ir atsidavimu. Kai generolas valdė Čiutelių palivarką, tuo pačiu jis valdė ir Skuode esantį malūną. G. Gricienė linkėjo, kad generoliška tvarka vėl sugrįžtų į jo kadaise buvusias valdas.

Radviliškio viešosios bibliotekos direktorė Violeta Šukaitienė pasveikino visus plenero dalyvius, dėkojo jiems už kruopštų ir sunkų darbą bei džiaugėsi, kad ateities kartoms bus išsaugota istorinė generolo atmintis, nes nuo šiol Čiuteliai – dar vienas turistų traukos centras. Už nuostabius darbus plenero dalyviams direktorė įteikė pažymėjimus, patvirtinančius jų dalyvavimą plenere ir prisidėjimą prie generolo P. Plechavičiaus atminimo įprasminimo. Padėkos įteiktos ir rėmėjams bei partneriams.

Generolo Povilo Plechavičiaus karių sąjungos atstovai taip pat džiaugėsi įgyvendintu Viešosios bibliotekos projektu ir dėkojo projekto sumanytojams bei visiems prisidėjusiems prie jo įgyvendinimo. Jie E. Miseliui įteikė padėką už istorinės atminties puoselėjimą, iniciatyvą bei rūpestį, siekiant įamžinti P. Plechavičiaus atminimą.

Šventės metu Tyrulių seniūnas Rimantas Liukumas ūkio šeimininkui įteikė medinius senovinius įrankius, kuriais jis papildys turimą augančio ūkio muziejaus daiktų kolekciją.

Iš viso medžių drožėjų plenero metu buvo sukurti 6 menininkų darbai, kurie papuoš istoriją saugančio P. Plechavičiaus puoselėtą dvarelio teritoriją, vienas jų – suolelis – projektą primins ir saugos generolo P. Plechavičiaus atminimą Viešosios bibliotekos kiemelyje.

Renginio dalyviams muzikinius kūrinius dovanojo liaudiškos muzikos kapela „Radvija“.

Projekto rėmėjai ir partneriai: Lietuvos kultūros taryba, Radviliškio rajono savivaldybė, UAB „Vipakus“, ūkininkas Eugenijus Miselis, Zita ir Vygantas Vėževičiai, Asociacija „Tyrulių bendruomenė“, Tyrulių seniūnija, Generolo Povilo Plechavičiaus fondas.

14. PERSONALAS

Bibliotekos darbuotojų iš viso:

- SVB – 62;
- VB – 36;
- MP – 2;
- KP – 24.

Profesionalių bibliotekininkų iš viso:

- SVB – 50;
- VB – 26;
- MP – 1;
- KP – 23.

Kvalifikuotų specialistų:

- SVB – 7;
- VB – 6;
- MP – 1;
- KP – 0.

Kitų darbuotojų:

- SVB – 5;
- VB – 4;
- MP – 0;
- KP – 1.

Darbuotojų kaitos problemos

Nuo 2024 m. sausio 15 d., laimėjusi paskelbtą konkursą, direktoriaus pavaduotoja pradėjo dirbti buvusi Radviliškio rajono savivaldybės viešosios bibliotekos vyr. metodininkė Vaida Balčiūnaitė. Į metodininkės pareigas nuo sausio 15 d. iš Tyrulių struktūrinio teritorinio padalinio perkelta bibliotekininkė Saulė Remeikienė. Tyrulių bibliotekoje nuo vasario 1 d. pradėjo dirbti bibliotekininkė Aistė Paulauskaitė.

2024 m. liepos 7 d., į užtarnautą poilsį išėjo komplektavimo skyriaus vedėja Vita Mikalkėnienė. Nuo liepos 8 d. buvusi komplektavimo skyriaus vyr. bibliotekininkė Rūta Vilkaitė pradėjo dirbti Komplektavimo skyriaus vedėja. Į jos pareigas iš Palonų struktūrinio teritorinio padalinio 2024 m. spalio 7 d. perkelta dirbti vyr. bibliotekininkė Regina Klimavičienė. Palonų

padalinyje nuo 2024 m. lapkričio 12 d., pagal suderintą grafiką, knygas vartotojams išduoda Vainiūnų padalinio bibliotekininkė Irma Jankauskienė.

Nuo 2024 m. rugsėjo 2 d. į Aptarnavimo skyrių, vyresn. bibliotekininke priimta dirbti jauna specialistė Ineta Jasiūnė.

Į užtarnautą poilsį 2024 m. rugsėjo 8 d. išlydėta Aptarnavimo skyriaus vedėja Nijolė Stankuvienė. Nuo 2024 m. rugsėjo 9 d. Radviliškio viešosios bibliotekos Aptarnavimo skyriaus vedėja pradėjo dirbti vyr. bibliotekininkė Daiva Žiaunienė.

Nuo spalio 2 d. grįžo dirbti iš vaiko priežiūros atostogų renginių organizatorė Dovilė Gapšienė.

Nuo 2024 m. lapkričio 4 d. bibliotekoje į naujas pareigas priimta raštinės administratorė Rima Banaitienė.

Šeduvoje vyr. bibliotekininkė Diana Holova 2024 m. gruodžio 2 d. savo noru išėjo iš darbo, į jos vietą nuo lapkričio 28 d. pagal terminuotą darbo sutartį priimta į bibliotekininkės pareigas Inga Tymukienė.

15. MATERIALINĖ BAZĖ

Patalpų būklė:

	Avarinės patalpos	Remontuotinos patalpos	Per metus atlikta remontų
SVB	Nėra		3
VB			Atliktas kosmetinis konferencijų salės, koridoriaus ir laiptinės remontas.
MP			Šeduvos padalinyje įrengtas kondicionierius
KP		Sidabravo	Skėmių ir Pavartyčių padaliniuose įrengti kondicionieriai

Techninis aprūpinimas

Kompiuterių ir dauginimo priemonių skaičius

	Kompiuterių skaičius	Kompiuterių naudojimas		Kopijavimo aparatai vartotojams
		Darbuotojams	Vartotojams	
SVB	165	60	105	33
VB	54	33	21	6
MP	10	2	8	2
KP	101	25	76	25

Bendras bibliotekų patalpų plotas:

Bendras bibliotekų patalpų plotas:

- SVB – 4 151,60 m²;
- VB – 1 648,04 m²;
- MP – 158,41 m²;
- KP – 2 345,15m².

Naudingas plotas bibliotekos funkcijoms atlikti:

- SVB – 3 868,94 m²;
- VB – 1370,10 m²;
- MP – 158,41 m²;
- KP – 2 340,43 m².

16. FINANSAVIMAS

Įstaigai skirtų asignavimų panaudojimas per 2022–2024 m. laikotarpį.

Bibliotekos finansinė apskaita tvarkoma vadovaujantis Lietuvos Respublikos finansinės apskaitos įstatymu, Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartais, Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu, kitais Lietuvos Respublikos įstatymais ir teisės aktais reglamentuojančiais finansinę apskaitą. Lėšos ir turtas valdomas, naudojamas, disponuojamas teisėtai pagal paskirtį, numatytiems tikslams pasiekti pagal patvirtintas sąmatas, programas, priemones, ekonominę ir funkcinę klasifikaciją, finansavimo šaltinius. Finansiniai metai prasideda sausio 1 d. ir baigiasi gruodžio 31 d. Biblioteka vykdo gyventojų turiningo laisvalaikio užtikrinimo, bendruomeniškumo ir veiklumo skatinimo (05) programą.

Įstaiga naudoja savivaldybės biudžeto lėšas, pavirtintas Radviliškio rajono savivaldybės tarybos, rašo projektus ir gauna lėšų iš Lietuvos kultūros tarybos ir Radviliškio rajono savivaldybės, teikia mokamas paslaugas, už kurias gauna pajamų, dokumentams įsigyti gaunama lėšų iš Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos. Taip pat įstaiga gauna lėšų iš fizinių ir juridinių asmenų. Įstaigos gauti asignavimai ir jų panaudojimas pateiktas žemiau esančiose 1 ir 2 lentelėse.

1 lentelė

Gautos lėšos, Eur	2022 m.	2023 m.	2024 m.
Įtaigos biudžeto asignavimai	961062,36	1140124,00	1281612,00
Įtaigos uždirbtos lėšos	3645,00	4000,00	4000,00
Pritrauktos papildomos lėšos (projektinė veikla, prisidėjimas prie projektų)	65023,00	62053,00	46027,00
Fizinių, juridinių asmenų paramos lėšos	565,56	339,25	963,68
Iš viso:	1030295,92	1206516,25	1332602,68

2 lentelė

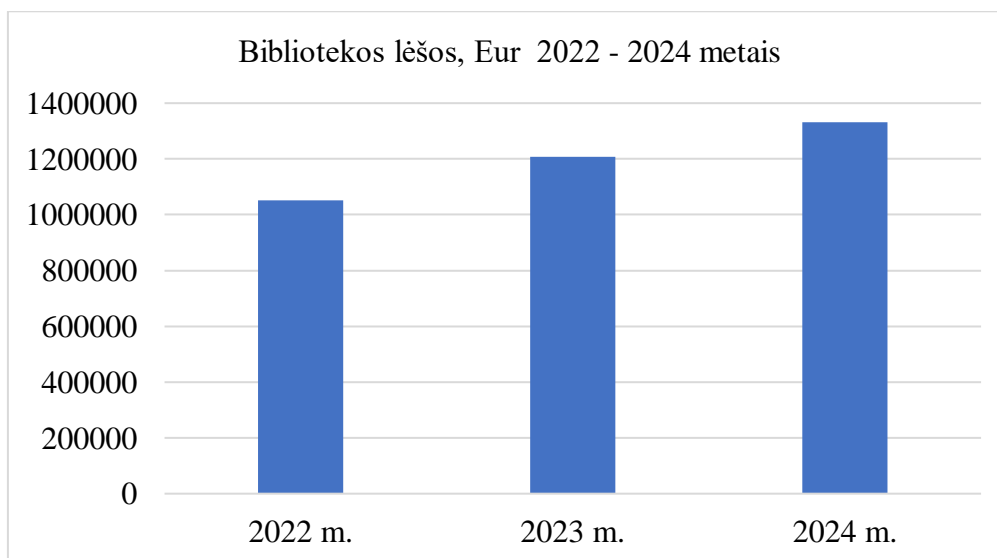
Panaudotos lėšos, Eur	2022 m.	2023 m.	2024 m.
Darbo užmokestis ir socialinis draudimas	782997,36	948139,01	1093657,36
Ryšių įrangos ir ryšių paslaugų įsigijimas	9923,00	9000,00	9000,00
Transporto išlaikymo ir transporto paslaugų įsigijimo išlaidos	2264,45	2515,70	2565,45
Komandiruočių išlaidos	1154,47	266,28	120,24

Materialiojo turto paprastojo remonto prekių ir paslaugų įsigijimas	9700,00	30000,00	15000,00
Kvalifikacijos kėlimas	150,00	207,50	610,00
Komunalinių paslaugų įsigijimas	46099,00	44000,00	41000,00
Informacinių technologijų prekių ir paslaugų įsigijimas	12218,96	13612,49	12826,83
Kitų prekių ir paslaugų įsigijimo išlaidos	127455,68	99651,27	81410,80
Darbdavio socialinė parama pinigais	7500,00	18000,00	31800,00
Ilgalaikio (ne)materialiojo turto įsigijimas	52856,00	41124,00	44612,00
Iš viso:	1052318,92	1206516,25	1332602,68

Biblioteka 2024 metais iš Lietuvos kultūros tarybos gavo 31900,00 Eur už penkis projektus, iš Radviliškio rajono savivaldybės 3860,00 Eur. už penkis projektus, prisidėjimo prie projektų 10267,00 Eur., iš Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos dokumentams įsigyti 44612,00 Eur.

Daugiausiai lėšų yra sunaudojama darbo užmokesčiui ir socialiniam draudimui, kitų prekių ir paslaugų įsigijimui, komunalinėms paslaugoms įsigyti, dokumentams įsigyti.

2022–2024 metų lėšų palyginimas pateiktas žemiau esančioje diagramoje.

Lyginant 2024 metų Bibliotekos lėšas su 2023 metais padidėjo 10,45 proc., palyginus 2023 metus su 2022 metais – 14,65 proc.

17. IŠVADOS

Radviliškio rajono savivaldybės viešosios bibliotekos tinklą sudaro Viešoji (centrinė) biblioteka (toliau – VB), ir 25 struktūriniai teritoriniai padaliniai, kurie yra kompaktiškai išdėstyti visoje rajono teritorijoje.

Radviliškio rajono savivaldybės viešosios bibliotekos misija – būti moderniu vietinės bendruomenės informacijos centru, teikiančiu gyventojams galimybę naudotis ne tik dokumentų fondais, bet ir šiuolaikinėmis informacijos ir komunikacijos technologijomis.

2024 m. Radviliškio rajono savivaldybės viešosios bibliotekos pagrindiniai tikslai buvo gerinti paslaugų kokybę ir didinti jų prieinamumą, kokybiškas bibliotekinis ir informacinis vartotojų aprūpinimas, teikiamų paslaugų įvairovė, Radviliškio krašto rašytinio paveldo kaupimas, saugojimas, sklaida (Žurnalo „Radviliškio kraštas“ ir knygos „Žėrinti spalvų paletė. Menininkai ir meno puoselėtojai Radviliškio rajone“ sutiktuvės), dalyvavimas Lietuvos integralios bibliotekų informacijos sistemos (toliau – LIBIS) programoje bei dalyvavimas projektinėje veikloje, viešųjų erdvių pritaikymas kultūrinėms veikloms, atnaujintas ir tęstas tvarios veiklos planas.

VB ir 25 padaliniuose sukauptas 259 622 fiz. vnt. spaudinių ir kitų laikmenų fondas, lankytojams sudarytos galimybės naudotis nemokama interneto prieiga, lankytis kultūrinuose renginiuose, dalyvauti skaitymo skatinimo programose ir konkursuose. Ataskaitiniais metais savivaldybės viešosios bibliotekos tinkle įregistruota 7 715 skaitytojų, apsilankė 188 705 lankytojai, išduoti 189122 dokumentai.

2024 metais viešoji biblioteka plėtė šviečiamąją – edukacinę, socialinę – visuomeninę veiklas, stiprindama sąveiką su vietos bendruomenėmis. Bibliotekose buvo teikiamos nemokamos interneto, informacijos paieškos, kraštotyrinės informacijos sklaidos, dokumentų skenavimo, kopijavimo, spausdinimo paslaugos, vedami edukaciniai užsiėmimai, netradicinio ugdymo pamokos, ekskursijos, organizuojamos internetinės transliacijos, rengiamos dokumentų ir virtualios parodos.

Biblioteka susiduria ir su iššūkiais: sudėtinga konkuruoti su internetiniais informacijos šaltiniais ir skaitmeninėmis platformomis (pvz., „Google“ ar „YouTube“). Jaunimas mažiau domisi tradicinėmis knygomis ir dažnai renkasi interneto šaltinius. Sunku pritraukti įvairias auditorijas, įskaitant jaunimą, senjorus ar įvairių socialinių grupių narius. Reikia rasti naujų, kūrybiškų būdų, kaip suorganizuoti renginius. Didėjantis poreikis kovoti su dezinformacija, mokyti, kaip atsirinkti patikimą informaciją.

Ataskaitą parengė:

Radviliškio viešosios bibliotekos metodininkė Saulė Remeikienė.

Duomenis ir tezes surinko:

Viešosios bibliotekos direktorė Violeta Šukaitienė;

Viešosios bibliotekos direktoriaus pavaduotoja Vaida Balčiūnaitė; Kraštotyros-leidybos skyriaus vedėja Daiva Paulauskienė; Komplektavimo skyriaus vedėja Rūta Vilkaitė;

Skaitytojų aptarnavimo skyriaus vedėja Daiva Žiaunienė; Vaikų literatūros skyriaus vedėja Nijolė Pakštienė.

Naudotasi:

padalinių metinėmis ataskaitomis; rajoninėje spaudoje – laikraščiuose „Šiaulių kraštas“, „Radviliškio naujienos“, „Radviliškio kraštas“, „Etaplius“, „Savivaldybių žinios“, žurnale „Tarp knygų“ – išspausdintų straipsnių apie rajono bibliotekų veiklą santraukomis, nuotraukomis iš Viešosios bibliotekos archyvų, bibliotekos ir padalinių socialinių tinklų paskyromis, www.radviliskibiblioteka.lt internetiniu puslapiu.

Redagavo Viešosios bibliotekos redaktorė Lina Abromavičienė Maketavo VB maketuotoja-dizainerė Greta Simonavičienė.